

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH****I UVOD****1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA**

V Republiki Sloveniji je obdavčevanje alkohola in alkoholnih pijač, tobačnih izdelkov ter energentov in električne energije (v nadaljnjem besedilu: trošarinski izdelki) urejeno z Zakonom o trošarinah, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije sprejel decembra 1998, veljati pa je začel 1. julija 1999. S tem zakonom je Slovenija uredila obdavčevanje trošarinskih izdelkov, proizvedenih na ozemlju Slovenije, in pri uvozu trošarinskih izdelkov s tujih davčnih območij na slovensko davčno območje. Prenovljeni Zakon o trošarinah-1 (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21 in 140/22; v nadaljnjem besedilu: ZTro-1) je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 21. junija 2016, veljati pa je začel 1. avgusta 2016.

Trošarina, ki je posredni davek, se znotraj Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) obračuna od nekaterih izdelkov. Obveznost za plačilo trošarine za trošarinske izdelke nastane in se pobira v državi članici EU (v nadaljnjem besedilu: država članica) ob sprostitvi trošarinskih izdelkov v porabo. Trošarinski izdelki, ki so alkohol in alkoholne pijače, tobačni izdelki ter energenti in električna energija, so predmet skupne oziroma harmonizirane trošarinske zakonodaje EU. Trošarinska zakonodaja EU določa najnižje ravni obdavčitve posameznega trošarinskega izdelka znotraj skupine trošarinskih izdelkov ter postopke in pravila, ki se uporabljajo v vseh državah članicah predvsem glede nastanka obveznosti za obračun in plačilo trošarine za trošarinske izdelke, uvoza trošarinskih izdelkov v EU in izvoza iz EU, gibanja trošarinskih izdelkov med državami članicami in znotraj njih. Države članice lahko podrobneje določimo in predpišemo nacionalne postopke, ki se nanašajo na trošarinske izdelke, tako da se lahko trošarina v državi članici pobere oziroma vrne ali oprosti, če je to potrebno.

Za trošarinske izdelke velja visoka stopnja tveganja neplačila davkov in dajatev zaradi več vzrokov:

- skupni znesek trošarine, drugih davkov in dajatev za nekatere trošarinske izdelke (cigarete, pogonska goriva) je delež v končni ceni, ki je višji od deleža osnovne cene trošarinskega izdelka pred dajatvami;
- zneski trošarine se med državami članicami občutno razlikujejo, kar udeležence na trgu spodbuja k davčnim utajam z gibanjem trošarinskih izdelkov iz države članice z nižjo obdavčitvijo v državo članico z višjo obdavčitvijo, da se tam prodajo brez plačila trošarine in drugih davkov;
- trošarina se odmeri in pobira od enega davčnega zavezanca za celotno količino trošarinskih izdelkov v trenutku, ko se ti sprostijo v porabo, s čimer je trošarina podvržena večjim tveganjem za njeno neplačilo v primerjavi z drugimi posrednimi davki;
- za trošarinske izdelke obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane v državi članici potrošnje (načelo namembnega kraja); pogosto so ti proizvedeni ali uvoženi v eni državi članici in se dobavijo v drugo državo članico, da bi se tam sprostili v porabo, zaradi česar so potrebni specifični postopki nadzora nad njihovim gibanjem med državami članicami, ki preprečujejo utajo plačila trošarine v državi članici potrošnje.

Pri vnosu trošarinskih izdelkov iz druge države v Slovenijo ne nastane obveznost plačila trošarine v Sloveniji, če trošarinske izdelke vnese in prevaža fizična oseba za lastno porabo in do količin, predpisanih z zakonom. Pri prodaji na daljavo oziroma nakupu trošarinskih izdelkov fizičnih oseb prek spleta nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine v Sloveniji.

V zadnjih desetletjih smo po vsem svetu priča nenehnemu naporu za spodbujanje javnega zdravja in zmanjšanje negativnih učinkov rabe tobaka. Že na ravni EU se krepi zavest o negativnih vplivih tobaka na zdravje in vzpostavljajo ukrepi za omejevanje rabe tobaka ter tobačnih in povezanih izdelkov. Zvišanje obdavčitve tobačnih izdelkov je eden od ukrepov, ki jih vlade ne le v EU, pač pa po vsem svetu uvajajo kot ukrep za zmanjšanje porabe teh škodljivih snovi.

Tudi s slovensko zakonodajo se trošarina na tobačne izdelke nenehno in postopoma zvišuje, s čimer se sledi ciljema zmanjšanje privlačnosti kajenja s postopnim dvigom cen tobačnih izdelkov in stabilnost javnofinančnih prihodkov. Izkušnje drugih držav kažejo, da se v primeru čezmernih dvigov trošarine in cene tobačnih izdelkov potrošniki preusmerijo k nakupom tobačnih izdelkov v drugih, predvsem sosednjih državah, kjer so tobačni izdelki cenejši, ter k nelegalni proizvodnji in nakupu tobačnih izdelkov na črnem trgu, kar negativno vpliva na davčne prihodke, ne vpliva pa na zmanjšanje porabe tobačnih izdelkov.

Z zviševanjem obdavčitve tobačnih izdelkov se zaznavno povečujeta nezakonita proizvodnja tobačnih izdelkov in trgovina z njimi. Nezakonita proizvodnja tobaka in trgovina z njim resno ogrožata javno zdravje, varnost državljanov in do neke mere nacionalno varnost. Ta kriminalni pojav spodkopava prizadevanja vlad za nadzor nad tobačnimi izdelki in protikadilske strategije za odvratanje od potrošnje s povečanjem dostopa do tobačnih izdelkov, ki so mladim generacijam ali posameznikom po nižjih cenah na voljo na črnem trgu. Ozaveščenost o nezakoniti trgovini s cigaretami kot praksi, ki jo poganjajo mednarodne kriminalne mreže in je vir velikih dobičkov, je povezana s priznanjem, da je nezakonita trgovina s tobakom svetovni problem, ki zahteva sodelovanje na svetovni ravni. Države članice so skupaj z Evropsko komisijo dejavne partnerice Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom in podpisnice Protokola za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki, mednarodne pogodbe, namenjene boju proti svetovni nezakoniti trgovini s tobakom. Za to so institucije EU in države članice razvile učinkovite instrumente in mehanizme kazenskega pregona za boj proti nedovoljeni proizvodnji in tihotapljenju tobaka. Eden od najbolj zaskrbljujočih trendov goljufij v preteklih letih je vedno večja razširjenost nezakonite proizvodnje cigaret v EU. Kriminalne združbe, ki organizirajo tako proizvodnjo, so običajno večnacionalne in funkcionalno visoko specializirane. Organizirajo celotno verigo proizvodnje, veleprodaje, prevoza in maloprodaje nezakonito proizvedenih tobačnih izdelkov. Organizirane kriminalne združbe običajno postavijo proizvodne obrate v skladiščih na oddaljenih in odročnih območjih, uporabljajo sodobne varnostne naprave in v obratih izolirajo delavce brez urejenega statusa za bivanje in delo. Proizvodni in skladiščni prostori so pogosto postavljeni v državah, ki niso države končne potrošnje, da se zmanjša sum nezakonitih ravnanj. Poleg uporabe rednih obveščevalnih in izvršilnih orodij so ključni za odkrivanje nezakonite proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov spremljanje trgovine s stroji za proizvodnjo tobačnih izdelkov, proizvodnja in gibanje surovin za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter gibanje oseb, ki so zaposlene v nezakoniti proizvodnji tobačnih izdelkov ali jo organizirajo. Na področju nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki je pomembno tudi tihotapljenje poceni originalnih cigaret (nezakonito belih cigaret) iz vzhodnoevropskih držav (na primer Belorusije, Ukrajine, Moldavije, Rusije) in njihovo tihotapljenje s tovornimi letali ali v ladijskih zabojnikih z drugih celin v Evropo. Poleg nadzora gibanja blaga v carinskih postopkih, nadzora kopenskih in morskih meja, uporabe sodobnih nadzornih naprav in tehnologij, kot so skenerji in satelitski nadzorni sistemi, je pomembno določati mehanizme za omejevanje nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov in trgovine z njimi v vsaki državi, ne le v EU, pač na svetovni ravni.

Svetovna zdravstvena organizacija je v okviru Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije o nadzoru nad tobakom (FCTC – Framework Convention on Tobacco Control) 12. novembra 2012 sprejela Protokol za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki. Namen tega protokola je okrepiti in uskladiti ukrepe na svetovni ravni za preprečevanje, nadzorovanje in kaznovanje nezakonite trgovine s tobakom. Glavni cilj protokola je boj proti različnim oblikam nezakonite trgovine s tobakom, kot so ponarejanje, tihotapljenje, ilegalna proizvodnja in distribucija tobačnih izdelkov. Nezakonita trgovina s tobačnimi izdelki negativno vpliva na zdravje ljudi, gospodarstvo in učinkovitost javnih politik za nadzor nad tobakom. Ta protokol se osredotoča na krepitev sodelovanja med državami članicami, izmenjavo

informacij, preprečevanje nezakonite trgovine ter vzpostavljanje učinkovitih nadzornih mehanizmov. Protokol za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki predpisuje več ukrepov, vključno z označevanjem in sledljivostjo tobačnih izdelkov, okrepljenim sodelovanjem med državami pri izmenjavi informacij in obveščanju ter krepitev pravne podlage za boj proti nezakoniti trgovini s tobakom. 62 držav podpisnic protokola, med katerimi je tudi Slovenija, politično podpira izvajanje ukrepov za zmanjšanje nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki ter s tem zaščito javnega zdravja in okolja. 13 držav se je k izvajanju protokola z njegovo ratifikacijo tudi formalno zavezalo. Slovenija protokola še ni ratificirala.

Družba KPMG je v letu 2023 izdala študijo,¹ v kateri ugotavlja, da poraba cigaret v 27 državah članicah upada. V obdobju od leta 2020 do leta 2021 se je celotna poraba zmanjšala za 0,3 odstotka ali za 1,4 mrd cigaret zaradi manjše porabe v višini 1,3 odstotka in 7-odstotnega povečanja vnosa nakupa legalno in nelegalno proizvedenih cigaret zunaj EU. V letu 2022 je v EU poraba pretihotapljenih in ponarejenih cigaret znašala 35,8 mrd cigaret, kar je 8,2 odstotka celotne porabe cigaret v EU. Če bi se te na trgu EU prodale legalno, bi to pomenilo za 11,3 mrd evrov davčnih prihodkov. Poraba nezakonito proizvedenih, uvoženih in prodanih cigaret je največja v Franciji, kjer obsega 47 odstotkov nezakonite porabe. V večini drugih držav članic se poraba nezakonitih cigaret zmanjšuje. Najnižja poraba nezakonitih cigaret je na Hrvaškem, v Nemčiji, Grčiji, Latviji, Litvi, Luksemburgu, na Poljskem, Portugalskem, v Romunij in Sloveniji. Študija ne omeni, da je v navedenih državah cena cigaret nižja kot v državah, kjer je ugotovljen velik delež porabe nezakonitih cigaret. Nezakonita proizvodnja cigaret v EU se povečuje, predvsem z namenom dobave v države znotraj EU, kjer se omogočajo visoki zaslužki, predvsem zaradi prodaje ponarejenih cigaret.

Po podatkih KPMG je bilo v Sloveniji v letu 2022 prodanih 3,33 mrd cigaret, od tega v sosednje države 0,78 mrd cigaret. Legalna domača poraba je tako znašala 2,55 mrd cigaret, vnosi iz drugih držav 0,10 mrd cigaret, poraba nezakonito proizvedenih 0,10 mrd cigaret, kar skupaj znaša 2,75 mrd cigaret. Slovenija tako dosega nizko stopnjo porabe nelegalno proizvedenih cigaret, nizko stopnjo čezmejnih vnosov in visoko stopnjo čezmejnne prodaje legalno proizvedenih cigaret v druge države članice.

Preglednica 1: Podatki o prodaji in porabi cigaret v Avstriji, Italiji, Nemčiji, na Hrvaškem in v Sloveniji v letu 2022

Država	Prodaja	Čezmejna prodaja	Poraba nezakonito proizvedenih	Poraba, čezmejni vnosi	Skupaj poraba
Avstrija	11,72	0,38	0,60	0,78	12,72
Italija	60,22	0,65	1,42	0,73	61,72
Nemčija	66,54	0,87	1,68	9,36	76,71
Hrvaška	6,03	0,29	0,25	0,09	6,08
Slovenija	3,33	0,10	0,10	0,10	2,75

Vir: KPMG.

V Sloveniji je bila v preteklih letih zaznana nezakonita proizvodnja tobačnih izdelkov. Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS) zaznava največ primerov nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov pri posameznikih, ki brez prijave dejavnosti, na črno proizvajajo tobačne izdelke in s svojim ravnanjem kršijo davčno, trošarinsko in delovnopravno zakonodajo.

Z ZTro-1 (Uradni list RS, št. 47/16) je bil na področju trošarinske zakonodaje za nadzor nad nelegalno proizvodnjo tobačnih izdelkov v letu 2016 uveden nadzor nad tobačnimi listi oziroma nepredelanim tobakom. Osebe, ki na ozemlju Slovenije nepredelani tobak skladiščijo, proizvajajo, predelujejo in gibajo, morajo vsako dejavnost prijaviti davčnemu organu, zagotoviti, da gibanje spremlja komercialni

¹ Poraba nezakonitih cigaret v EU, UK, na Norveškem, v Švici, Moldaviji in Ukrajini (Illicit cigarette consumption in the EU, UK, Norway, Switzerland, Moldova and Ukraine, 2022 Results, 28. marec 2023).

dokument, in voditi podrobne evidence. Če davčni organ ugotovi, da za nepredelani tobak ni bila izpolnjena obveznost prijave oziroma imetnik tobaka ne vodi evidenc, je predpisana samo sankcija globe v prekrškovnem postopku, ni pa predpisana stranska sankcija obveznega odvzema nepredelanega tobaka, zato o predlogu odvzema nepredelanega tobaka odloča sodišče. Sodišče kljub dokazom, da so tobačni listi namenjeni za nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov, v polovici primerov teh ne odvzame in jih vrne storilcu. Tako se že zaseženi tobačni listi še vedno lahko uporabijo v nezakoniti proizvodnji tobačnih izdelkov.

FURS je v zadnjem obdobju na ozemlju Slovenije večkrat zasegel tobačne liste, za katere dejavnosti v skladu s trošarinsko zakonodajo niso bile predhodno prijavljene, tobačni listi pa so bili namenjeni nezakoniti proizvodnji drobno rezanega tobaka ali cigaret, za katere ni bila obračunana trošarina. V obdobju od februarja 2021 do septembra 2023 je FURS zasegel 22 tisoč kg tobaka za vodne pipe, 26 tisoč kg drobno rezanega tobaka, 61 tisoč kilogramov tobaka v listih in 10,3 mio cigaret. Ocenjeno bi skupna višina prikrajšane trošarine za zasežene izdelke, če bi se ti prodali na trgu, znašala 12,6 mio evrov.

Zaradi strožje zakonodajne ureditve in strožjih sankcij pri zaznanem nezakonitem ravnanju v sosednjih državah se nezakonita proizvodnja tobačnih izdelkov seli v Slovenijo. FURS zaznava, da se nepredelani tobak pripelje v Slovenijo v velikih količinah z navedbo lažnih prejemnikov blaga v tujini in se skladišči v Sloveniji izključno z namenom nezakonite proizvodnje drobno rezanega tobaka in cigaret za prodajo v Sloveniji, predvsem pa za nadaljnjo prodajo v drugih državah članicah.

Za omejitev nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov v Sloveniji bi bilo treba s trošarinsko zakonodajo določiti dodatne omejitve na področju proizvodnje tobačnih izdelkov in skladiščenja, predelave, proizvodnje ter gibanja tobačnih listov oziroma nepredelanega tobaka v Sloveniji. Vzpostaviti bi bilo treba nadzor nad stroji in opremo, ki se uporabljajo za proizvodnjo tobačnih izdelkov. Namen zaostrovanja ureditve za nepredelani tobak je preprečevanje nezakonite proizvodnje ter izogibanja plačilu davkov, s tem pa tudi izpolnjevanje zahtev in zavez, določenih v Protokolu za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki. Z zaostrovanjem nadzora in sankcij za nezakonito proizvedene tobačne izdelke in prepovedjo nezakonite proizvodnje in prodaje s strani posameznikov ščitimo tudi najranljivejše skupine prebivalcev, ki iz različnih razlogov kupujejo tobačne izdelke na črnem trgu.

Nezakonita proizvodnja in prodaja v Sloveniji je zaznana tudi na področju tako imenovanih mazalnih olj, ki so prav tako od leta 2016 predmet posebnega trošarinskega nadzora. Mazalna olja so goriva, proizvedena tako, da se zaradi kemijske sestave ne uvrščajo med izdelke, ki so predmet trošarinskega nadzora gibanja v EU, s ciljem, da se mazalna olja dobavijo in porabijo brez plačila davkov in dajatev. Na trgu mazalnih olj se poleg izdelkov, ki so že predmet posebnega trošarinskega nadzora v Sloveniji, pojavljajo novi izdelki, zato bi bilo treba razširiti seznam izdelkov, ki jih je treba na ozemlju Slovenije nadzirati. V skladu z ZTro-1 so predmet posebnega trošarinskega nadzora obsežna tržna gibanja izdelkov iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90. Za obsežna tržna gibanja se štejejo nepakirani izdelki, ki se prevažajo v zabojnikih, ki so sestavni del prevoznih sredstev, ali v ISO-zabojnikih ali drugih posodah, ki presegajo 210 litrov.

Tudi na področju tobačnih izdelkov se na trgu nenehno pojavljajo novi izdelki, ki predstavljajo alternativo klasičnemu kajenju. Poleg tobaka za segrevanje in elektronskih cigaret, katerih poraba v zadnjih letih narašča, so se na trgu EU pojavili zvitki, izdelani iz zelišč, ki ne vsebujejo tobaka in se po načinu rabe enačijo s tobakom za segrevanje. Za ustrezno obdavčitev novih zeliščnih izdelkov in zagotovitev davčne obravnave, primerljive s podobnimi izdelki, bi bilo treba te izdelke v trošarinski zakonodaji opredeliti in obdavčiti enako kot tobak za segrevanje.

Določbe ZTro-1, ki urejajo vračilo trošarine za energente za industrijsko-komercialni namen, komercialni prevoz in oprostitvev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja, bi bilo treba dopolniti s pogoji za vračilo oziroma oprostitvev, ki so predpisani v podzakonskih predpisih.

V zvezi s pogoji za oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja bi bilo treba določiti dodatne pogoje za upravičenost do oprostitve. Slovenija se je z Nacionalnim energetskega in podnebne načrta (v nadaljnjem besedilu: NEPN)² zavezala k postopnemu zmanjševanju uporabe fosilnih goriv in ukinitvi spodbud za njihovo uporabo. Za uresničitev ukrepa pri rabi energentov v industriji bi bilo treba določiti, da je pogoj za oprostitev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja pridobljen certifikat o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001, ki je mednarodno uveljavljen standard za upravljanje energije. Pridobljen certifikat zagotavlja podjetju načrtno povečevanje energetske učinkovitosti, učinkovito upravljanje potencialnih prihrankov s tega področja in izvajanje ustreznih ukrepov na področju upravljanja energije. Podjetjem je treba omogočiti, da se na novi pogoj ustrezno pripravijo in pridobijo certifikat, zato je treba omogočiti prehodno obdobje za začetek veljavnosti tega pogoja.

2 CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglaviti cilji Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) so zvišanje trošarine za tobačne izdelke in spremenjena opredelitev tobačnih izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja, okrepitev nadzora nad tobačnimi izdelki, nepredelanim tobakom in mazalnimi olji ter prenos pogojev za vračilo trošarine iz podzakonskega predpisa v zakon.

2.2 Načela

S predlogom zakona se ne posega v temeljna načela veljavnega ZTro-1.

Predlog zakona spoštuje pravice davčnih zavezancev in upošteva temeljna načela, ki so opredeljena v veljavnem ZTro-1. Predlagane spremembe in dopolnitve pomenijo predvsem način izvedbe temeljnega načela zakonitosti, načela gotovosti, seznanjenosti in pomoči, načela varstva pravic strank in varstva javnih koristi, načela usklajenosti pravnega reda s pravom EU in načela ekonomičnosti postopka.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona so:

- zvišanje trošarine za tobačne izdelke in dopolnjena opredelitev izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja,
- okrepitev nadzora nad nepredelanim tobakom in mazalnimi olji na ozemlju Slovenije in uvedba nadzora nad napravami za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter nastanek obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelani tobak v primeru ugotovljenih nezakonitih ravnanj oziroma nepravilnosti,
- prenos pogojev za vračilo trošarine za komercialni prevoz in industrijsko-komercialni namen ter oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja iz podzakonskega predpisa v zakon in
- dopolnitev pogojev za upravičenost do oprostitve trošarine za energente za energetska intenzivna podjetja s pogojem imetništva certifikata o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001, ki sta mednarodna standarda za upravljanje okolja in energije.

² Vlada Republike Slovenije je 27. februarja 2020 sprejela Celoviti nacionalni energetskega in podnebne načrta Republike Slovenije (NEPN), ki je bil tudi predložen Evropski komisiji, v skladu z Uredbo EU 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov. NEPN določa cilje in ukrepe Slovenije za prispevek k ciljem EU za doseg podnebne nevtralnosti do leta 2050.

1. Zvišanje trošarine za tobačne izdelke in dopolnjena opredelitev izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja, ki lahko vključujejo morebitne nove izdelke (na primer zeliščne zvitke za segrevanje brez tobaka, elektronske vodne pipe in drugo)

Tobačni izdelki veljajo za blago, ki v drobnoprodajni ceni vsebuje največji delež davkov. Za cigarete ta delež znaša v državah članicah med 70 in 90 odstotki, v Sloveniji pa nekaj čez 80 odstotkov drobnoprodajne cene. V skupini tobačnih izdelkov največji delež prihodkov iz trošarin sestavljajo cigarete. V zadnjem obdobju se količina cigaret, od katerih se obračuna trošarina, zmanjšuje, povečuje pa količina elektronskih cigaret in tobaka za segrevanje.

Predlog za dvig trošarine za tobačne izdelke ima poleg fiskalnega in zdravstvenega cilja še cilj preprečiti zmanjšanje čezmejnih nakupov tobačnih izdelkov v Sloveniji in zmanjšati povečanje nakupa na črnem trgu.

Direktiva Sveta 2011/64/EU z dne 21. junija 2011 o strukturi in stopnjah trošarine, ki velja za tobačne izdelke, ki je v slovenski pravni red prenesena z ZTro-1, opredeljuje tobačne izdelke, ki so v EU predmet obdavčitve s trošarino, in sicer cigarete, cigare in cigarilose, drobno rezani tobak in drug tobak za kajenje. Nove tobačne izdelke, ki v direktivi niso opredeljeni, lahko opredeli in obdavči vsaka država članica posebej. Z ZTro-1 se med tobačne izdelke, ki so predmet trošarine, uvrščajo tobak za segrevanje in elektronske cigarete, glede na razmere na trgu pa se predlaga sprememba njihove opredelitve in s tem omogoči trošarinska obravnava novih izdelkov s primerljivim načinom konzumiranja, na primer zeliščnih zvitkov za segrevanje, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja. Ti izdelki v Sloveniji še niso na voljo, je pa zavezanec že prijavil drobnoprodajno ceno, ki jo je v skladu z ZTro-1 dolžan prijaviti najmanj štiri mesece pred prvo sprostitvijo tobačnega izdelka v porabo. Ta alternativni zeliščni izdelek, izdelan iz sušenih zelišč, se prikazuje kot bolj zdrav in je zato zanimiv za trženje, nasprotniki pa opozarjajo, da trditve ne temeljijo na dokazih in da bo čas pokazal, ali je kajenje tega izdelka varno za zdravje.

2. Okrepitev nadzora nad nepredelanim tobakom in mazalnimi olji na ozemlju Slovenije, uvedba nadzora nad napravami za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter nastanek obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelani tobak v primeru ugotovljenih nezakonitih ravnanj oziroma nepravilnosti

V predlogu zakona se predlagata dopolnitev veljavne ureditve trošarinskega režima za proizvodnjo tobačnih izdelkov ter dopolnitev veljavnega posebnega trošarinskega nadzora nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije. Z zviševanjem obdavčitve trošarinskih izdelkov v Sloveniji se zaznavno povečujeta nezakonita proizvodnja trošarinskih izdelkov in trgovina z njimi z namenom izogibanja plačilu davkov in drugih dajatev. Z ZTro-1 (Uradni list RS, št. 47/16) je bil z namenom omejitve nezakonite proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov in energentov za pogon v Sloveniji v letu 2016 uveden nadzor nad tobačnimi listi oziroma nepredelanim tobakom in mazalnimi olji. Pri izvajanju ZTro-1 je bilo ugotovljeno, da je treba nadzor še dodatno okrepiti in sankcije nezakonitih ravnanj z nepredelanim tobakom in mazalnimi olji zaostri.

V skladu z ZTro-1 se v Sloveniji lahko trošarinski izdelki proizvajajo v trošarinskem skladišču, ki imetniku tega skladišča omogoča režim odloga plačila trošarine, ali se proizvajajo izven režima odloga. Pri proizvodnji trošarinskih izdelkov izven režima odloga plačila trošarine nastane obveznost obračuna in plačila trošarine ob zaključku proizvodnje trošarinskih izdelkov. Za namen omejitve nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov in okrepitve nadzora nad nepredelanim tobakom na ozemlju Slovenije se s predlogom zakona predlaga določitev obveznosti proizvodnje tobačnih izdelkov ter predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka izključno v trošarinskem skladišču. Oseba, ki bo proizvajala tobačne izdelke ali skladiščila nepredelani tobak, bo morala pri davčnem organu zaprositi za izdajo dovoljenja za trošarinsko skladišče, predložiti instrument zavarovanja trošarinskega dolga, voditi evidence zalog v trošarinskem skladišču in izpolnjevati vse obveznosti, ki

v skladu z ZTro-1 veljajo za imetnike trošarinskega skladišča. V skladu z ZTro-1 lahko dovoljenje za trošarinsko skladišče pridobi le oseba, ki na ozemlju Slovenije opravlja dejavnost s trošarinskimi izdelki. Poleg predlagane obveznosti proizvodnje tobačnih izdelkov in skladiščenja nepredelanega tobaka le v trošarinskem skladišču se za pravno jasnost in možnost sankcioniranja predlaga prepoved proizvodnje tobačnih izdelkov ter predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka fizičnih oseb. Prepoved za fizične osebe se nanaša na tobačne izdelke in nepredelani tobak, če so ti namenjeni za opravljanje dejavnosti.

V zvezi s posebnim trošarinskim nadzorom se s predlogom zakona predlaga dopolnitev seznama mazalnih olj, ki se lahko uporabijo za pogon ali ogrevanje in so zato predmet posebnega trošarinskega nadzora. Poleg nazora nad mazalnimi olji, ki so izdelki iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90, se predlaga posebni trošarinski nadzor še za izdelke iz tarifnih oznak 2709 00 10, 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 93, 3403 11 00, 3403 19 10, 3403 19 20, 3403 19 80, 3403 91 00, 3403 99 00 in 3814 00 90; vse za obsežna tržna gibanja. Predlaga se tudi dopolnitev seznama izdelkov, ki se štejejo za nepredelani tobak. V skladu z ZTro-1 so to izdelki iz tarifnih oznak 2401 10 in 2401 20 oziroma nerazpecljan ter delno ali popolnoma razpecljan tobak. Dodajajo se izdelki iz tarifne oznake 2401 30, ki so tobačni odpadki.

Za okrepitev nadzora nad nezakonito proizvodnjo tobačnih izdelkov se s predlogom zakona tudi predlaga poseben trošarinski nadzor nad stroji in deli strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov, ki so izdelki iz tarifne oznake 8478. Ti bi bili predmet posebnega trošarinskega nadzora le, če so namenjeni za pripravo in predelavo nepredelanega tobaka ali proizvodnjo tobačnih izdelkov za namen opravljanja dejavnosti.

Za izdelke, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora, se na podlagi preteklih izkušenj davčnega organa spreminjajo zahteve za predložitev podatkov ter roki za prijavo podatkov proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov, ki so predmet posebnega nadzora. Podatke bo treba davčnemu organu sporočiti pred dejavnostjo oziroma v treh delovnih dneh pred začetkom skladiščenja. Dodatno se osebam, ki so zavezane k poročanju o dejavnosti, nalaga, naj davčnemu organu sporočijo vsako spremembo podatkov iz prijave dejavnosti, tako da so podatki prijave v vsakem trenutku popolni in resnični. Popolne in resnične podatke mora vsebovati tudi komercialni dokument, ki spremlja gibanje izdelkov. S predlogom zakona se predpisuje tudi vsebina podatkov prijave dejavnosti z izdelki, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora. Vsebina prijave je že predpisana v podzakonskem predpisu za izvajanje 101. člena ZTro-1. Če podatki iz prijave proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora, niso resnični ali popolni, pomenijo nepravilnost na podlagi novega 101.a člena in zaradi tega nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine, zato je treba vsebino prijave določiti z ZTro-1.

S predlogom zakona se predlaga vzpostavitev obveznosti za obračun in plačilo trošarine za mazalna olja in nepredelani tobak, če se z zvezi z dejavnostmi na ozemlju Slovenije ugotovijo nepravilnosti.

Vsak izdelek, ki se porabi za pogon ali ogrevanje, se v skladu z ZTro-1 šteje za energent in je treba zanj obračunati in plačati trošarino. Če davčni organ v nadzoru odkrije mazalna olja, ki se skladiščijo, proizvajajo, predelujejo ali prevažajo in niso ponujena za končno porabo za pogon ali ogrevanje, ni mogoče trditi, da se bodo porabila za pogon ali ogrevanje. S predlogom zakona se določajo primeri nepravilnosti, na podlagi katerih se šteje, da so mazalna olja namenjena rabi za pogon ali ogrevanje. Za nepravilnost velja ugotovitev davčnega organa, da se mazalna olja prodajajo, ponujajo ali uporabljajo za namen pogona ali ogrevanja, da oseba, ki mazalna olja proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke, ne izpolni obveznosti prijave dejavnosti davčnemu organu ali da oseba z mazalnimi olji ne opravlja registrirane dejavnosti.

Nepredelani tobak v skladu z ZTro-1 ni trošarinski izdelek in je surovina za proizvodnjo trošarinskega oziroma tobačnega izdelka. Nepredelani tobak se s preprosto predelavo, ki vključuje njegovo rezanje, mešanje, drobljenje, mletje, vlaženje ali kakšno drugačno razkosanje in ravnanje z njim, lahko predela v tobačnih izdelkih. Na ozemlju Slovenije se skladišči ali giba nepredelani tobak le z namenom proizvodnje tobačnih izdelkov (cigarete, drobno rezani tobak) v Sloveniji ali v drugih državah. S predlogom zakona se določajo primeri nepravilnosti, na podlagi katerih se šteje, da je nepredelani tobak drobno rezani tobak, in zanj v skladu z ZTro-1 v Sloveniji nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine. Za nepravilnost velja ugotovitev davčnega organa, da je nepredelani tobak namenjen ali se uporablja za proizvodnjo tobačnih izdelkov, da se nepredelani tobak ne predeluje ali ne skladišči v trošarinskem skladišču, da oseba, ki giba nepredelani tobak, ne izpolni obveznosti prijave dejavnosti davčnemu organu ali da oseba, ki predeluje, skladišči ali giba nepredelani tobak, ne opravlja registrirane dejavnosti.

Ker v okviru ugotovljenih nepravilnosti z mazalnimi olji ali nepredelanim tobakom sodeluje več oseb oziroma imetnika izdelkov in plačnika trošarine ni mogoče določiti, saj izdelkov ne spremlja knjigovodska listina ali ta ne izkazuje pravih podatkov, se predlaga nastanek obveznosti za plačilo trošarine za osebo, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke ali ima izdelke v lasti ali posesti, ali drugo osebo, ki je sodelovala pri nepravilnostih z izdelki. Obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane na dan, ko je davčni organ ugotovil nepravilnost, z upoštevanjem zneska trošarine, kot je ta z ZTro-1 predpisana za plinsko olje za pogon s točko 2.1 tretjega odstavka 92. člena ZTro-1 za mazalno olje in kot je ta z ZTro-1 predpisana za drobno rezani tobak za nepredelani tobak.

Poleg predlagane okrepitve posebnega trošarinskega nadzora nad mazalnimi olji in nepredelanim tobakom, nastanka obveznosti za obračun in plačilo trošarine v primeru nepravilnosti se s predlogom zakona v primeru ugotovitve prekrška s stransko sankcijo predlaga tudi odvzem izdelkov, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora. Odvzem predmetov prekrška v skladu z veljavnim ZTro-1 velja le za trošarinske izdelke, ne pa za izdelke, ki so predmet posebnega trošarinskega nadzora. Predlaga se tudi odvzem vseh predmetov prekrška, s katerim je bil prekršek storjen, in predmetov, ki so s prekrškom nastali. Slednje vključuje tudi odvzem opreme, strojev in vozil, ki so bili potrebni za storitev prekrška. Če davčni organ ugotovi, da bi bil izrek stranske sankcije odvzema predmeta prekrška v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledicami prekrška, se lahko stranska sankcija odpusti.

3. Prenos pogojev za vračilo trošarine za komercialni prevoz in industrijsko-komercialni namen ter oprostitev trošarine za energetska intenzivna podjetja iz podzakonskega predpisa v zakon

S predlogom zakona se omejitev glede uveljavljanja vračila trošarine za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz za gorivo, nabavljeno na internem servisu za točenje goriv, prenaša iz podzakonskega predpisa, to je 6. člena Pravilnika o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22), v ZTro-1. Na podlagi pravilnika, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivom, je interni servis za točenje goriv bencinski servis, ki je namenjen izključno oskrbi lastnega parka vozil in strojev z dizelskim gorivom in ne javni uporabi. Interni servis za točenje goriv se ne sme uporabljati za prodajo tekočih goriv in se lahko uporablja izključno za točenje goriv v tista vozila lastnika internega bencinskega servisa, ki jih ta sam uporablja za opravljanje svoje registrirane dejavnosti. Zaradi navedene omejitve prodaje tekočih goriv na internem servisu so pogoji za vračilo trošarine za gorivo določeni na način, da ne dopuščajo kršitve zakonodaje na področju tehničnih zahtev za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil. Predlaga se ohranitev s podzakonskim predpisom predpisane omejitve, da za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil v strojih, napravah in vozilih.

Za oprostitev plačila trošarine za energetska intenzivna podjetja se predlaga prenos načina izračuna energetske intenzivnosti iz podzakonskega predpisa, to je Pravilnika o pogojih in postopkih oprostitve

trošarine za energetska intenzivna podjetja (Uradni list RS, št. 83/16), v ZTro-1. Iz podatkov izkaza poslovnega izida podjetja se ohranja upoštevanje podatka letnega stroška nabave energentov in električne energije, nabavljenih ali proizvedenih v okviru dejavnosti, in podatka letnega kosmatega donosa poslovanja. Ohranja se tudi višina ugotovljenega odstotka energetske intenzivnosti, ki mora znašati najmanj 3 odstotke.

4. Dopolnitev pogojev za upravičenost do oprostitve trošarine za energente za energetska intenzivna podjetja s pogojem imetništva certifikata o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001, ki sta mednarodna standarda za upravljanje okolja in energije

Za podjetja, ki so energetska intenzivna in so lahko v skladu z ZTro-1 upravičena do oprostitve trošarine za energente, ki jih porabijo energetska intenzivna podjetja, se s predlogom zakona predlaga dodaten pogoj za upravičenost, ki je imetništvo certifikata o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001. Z dodatnim pogojem bi se uresničila zaveza za postopno omejevanje okolju škodljivih spodbud za fosilna goriva. Podjetjem je treba omogočiti, da se na novi pogoj ustrezno pripravijo in pridobijo potreben certifikat, zato se navedeni pogoj začne uporabljati 1. januarja 2026.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Trošarine so v celoti prihodek državnega proračuna. Letni obseg prihodkov iz tega naslova v letu 2022 znaša skoraj 2,5 % BDP (1,45 mrd evrov oziroma 6,2 % vseh prihodkov konsolidirane bilance javnega financiranja).

Predlagano zvišanje trošarin za tobačne izdelke bo zvišalo prihodke iz naslova trošarin za 22,1 mio evrov letno, od tega predstavlja zvišanje trošarin za cigarete 11,9 mio evrov in zvišanje trošarin za drobno rezani tobak 0,8 mio evrov. Zvišanje trošarin za druge tobačne izdelke bo zvišalo prihodke iz naslova trošarin za 9,4 mio evrov. Če bo zakon začel veljati 1. junija 2024, bodo v letu 2024 prihodki državnega proračuna iz naslova trošarin višji za nekaj več kot 11 mio evrov in se bodo za enak znesek zvišali tudi v letu 2025.

Višina oprostitev oziroma vračila trošarine bi se lahko zmanjšala za 50 % v letu 2026 (od 0,5 do 1 mio evrov), če energetska intenzivna podjetja, ki je upravičeno do oprostitve trošarine za energente za energetska intenzivna podjetja, ne bo pridobilo certifikata o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001.

Predlagane rešitve za okrepitev nadzora nad nepredelanim tobakom in mazalnimi olji in uvedba nadzora nad napravami za proizvodnjo tobačnih izdelkov ne bodo imele takojšnjih neposrednih finančnih posledic na državni proračun, lahko pa do neke mere posredno pozitivno vplivajo na višino pobrane trošarine, saj so instrument za preprečevanje izogibanja plačevanju trošarin.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javnofinančna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so zagotovljena v državnem proračunu v okviru finančnega načrta FURS.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je usklajen s pravom EU.

Trošarinski nadzor nad uvozom, proizvodnjo, skladiščenjem in gibanjem mazalnih olj in nepredelanega tobaka oziroma surovega tobaka znotraj EU se ne določa na ravni EU. Evropska komisija je že predlagala nadzor nad mazalnimi olji v okviru predloga direktive o obdavčitvi energentov in električne energije in mazalna olja uvrstila v seznam izdelkov, ki so predmet trošarinskega nadzora proizvodnje, predelave ali skladiščenja ter gibanja trošarinskih izdelkov. Direktiva je še v razpravi na Svetu EU, in njenega sprejetja ni mogoče predvideti. Evropska komisija je seznanjena tudi s problematiko pomanjkanja trošarinskega nadzora nad surovim tobakom na ravni EU. Do ureditve na ravni EU države članice določamo notranje zakonodajne okvire, da lahko v čim večji meri omejimo in sankcioniramo nezakonita ravnanja.

Španija

V Španiji so v letu 2022 okrepili nadzor nad surovim tobakom, in sicer je predviden odvzem surovega tobaka ter tudi naprav in pripomočkov v primeru neizpolnitve obveznosti v primeru dejavnosti s surovim tobakom. Osebe, ki trgujejo s surovim tobakom, se morajo obvezno registrirati pri pristojnem organu in tega obvestiti o odpremah surovega tobaka. V primeru ugotovljenih kršitev predpisanih postopkov, ki veljajo za posebni nadzor nad surovim tobakom (neizpolnjena obveznost poročanja o odpremi surovega tobaka, nepravilne evidence, oviranje nadzora), je sankcija plačilo globe v višini najmanj 10.000 evrov oziroma v primeru hujše kršitve za surovi tobak nastane obveznost plačila v višini 40 evrov za kilogram.

Hrvaška

Na Hrvaškem sta na podlagi zakona o trošarinah surovi tobak in mazalno olje predmet trošarine, če gre za nezakonito ravnanje. Vsaka pravna ali fizična oseba, ki namerava poslovati s surovim tobakom ali mazalnimi olji, mora carinsko upravo zaprositi za vpis v register trošarinskih zavezancev in pridobiti posebno dovoljenje za poslovanje s tem izdelki. Za mazalna olja lahko carinska uprava zahteva predložitev instrumenta zavarovanja plačila trošarine. Surovi tobak se lahko skladišči le v trošarinskem skladišču, za katero je carinska uprava izdala dovoljenje. Carinsko upravo je treba obvestiti o vsakem gibanju surovega tobaka ali mazalnih olj ter o vseh dejavnostih voditi predpisano evidenco. Za nezakonito se šteje vsako ravnanje, ki je v nasprotju z določbami zakona ali z izdanim posebnim dovoljenjem za opravljanje dejavnosti s surovim tobakom ali mazalnimi olji. Če se ugotovi nezakonito ravnanje, za surovi tobak oziroma mazalna olja nastane obveznost za trošarino v višini trošarine za drobno rezani tobak oziroma za mazalna olja v višini enakovrednega pogonskega goriva. V primeru ugotovljenih kršitev je v prekrškovnem postopku za surovi tobak in mazalna olja ter za vozila, s katerimi se prevažajo ti izdelki, prepisana sankcija odvzema izdelkov in vozila.

Češka

Češki zakon o trošarinah za namen posebnega nadzora nad mazalnimi olji in surovim tobakom določa obveznost registracije in pridobitev dovoljenja pri davčnem organu za osebe, ki opravljajo dejavnost s temi izdelki. Za mazalna olja je treba voditi prepisane evidence. Osebe, ki pridobijo mazalno olje, morajo davčni organ med drugim obveščati o dobavitelju, namenu uporabe mazalnega olja in kraju skladiščenja. Če z mazalnimi olji posluje oseba, ki nima dovoljenja, ali oseba, ki ni izpolnila obveznosti poročanja o dejavnostih z mazalnimi olji, se ta olja skupaj s prevoznim sredstvom odzamejo. Na Češkem se surovi tobak, ki ni namenjen proizvodnji tobačnih izdelkov, lahko skladišči le v trošarinskem skladišču, ob pogoju predložitve zavarovanja blaga v višini 20.000.000 CZK oziroma 800 tisoč evrov, ki se zagotovi s pologom na posebni račun carinskega urada ali z bančno garancijo. Po treh letih se

lahko višina zavarovanja zmanjša za polovico. Za imetnika skladišča velja obveznost sporočanja podatkov o odpremi in prejemu surovega tobaka, pošiljko pa mora spremljati dokument. Če s surovim tobakom posluje oseba, ki nima dovoljenja, ali oseba, ki ni izpolnila obveznosti poročanja o gibanju surovega tobaka, ali če pošiljke ne spremlja dokument ali ta ne vsebuje resničnih podatkov, se surovi tobak skupaj s prevoznim sredstvom odvzame. Za surovi tobak nastane obveznost za plačilo trošarine, če se ta tobak uporabi za druge namene kot za proizvodnjo tobačnih izdelkov ali dobavo v drugo državo članico ali tretjo državo ali če za surovi tobak ni dokazan izvor, namen uporabe ali imetnik. Trošarina se obračuna v višini trošarine, kot ta velja za tobak za kajenje, ki na Češkem znaša 3000 CZK oziroma 121 evrov za kilogram.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona bo vplival na postopke FURS, in sicer glede dodatnega nadzora nad nepredelanim tobakom, mazalnimi olji ter stroji in deli strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog bo imel pozitivne posledice za okolje, saj se v 96. člen ZTro-1 dodaja pogoj, da je energetska intenzivna podjetja upravičeno do vračila trošarine za energente, če ima ob drugih s predmetnim členom predpisanih pogojih pridobljen certifikat o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001. SIST EN ISO 14001 je mednarodno uveljavljen standard za ekološko ukrepanje na svetovni ravni, ki pomaga podjetjem izboljšati njihovo okoljsko uspešnost z učinkovitejšo rabo virov in zmanjšanjem količine odpadkov, standard SIST EN ISO 50001 pa omogoča podjetjem vzpostaviti sisteme in procese, potrebne za izboljšanje energetske učinkovitosti. Navedeni pogoj bo energetska intenzivna podjetja spodbudil, da poslovanje preoblikujejo tako, da bo usklajeno s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001, kar pomeni, da bodo učinkoviteje porabljala vire, zmanjšala količino odpadkov, vzpostavila sisteme za izboljšanje energetske učinkovitosti, ali pa bodo morala odstopiti od oprostitve plačila trošarine. Dodatni pogoj pomeni cenovno spodbudo podjetjem, da z viri in energijo ravnajo čim bolj učinkovito in gospodarno.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog novele zakona bo pozitivno vplival na osebe, ki na ozemlju Slovenije opravljajo dejavnost s tobačnimi izdelki in energenti, zaradi predlaganih ukrepov za zmanjšanje nelegalne proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov in mazalnih olj na črnem trgu.

Zvišanje trošarin za tobačne izdelke bo lahko negativno vplivalo na obseg prodaje teh izdelkov.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog novele zakona bo pozitivno vplival na socialno področje zaradi predlaganih ukrepov za zmanjšanje nelegalne proizvodnje in prodaje tobačnih izdelkov, s čimer se sledi tudi cilju nedostopnosti teh izdelkov, ki so lahko celo škodljivi, na trgu. Z zvišanjem obdavčitve tobačnih izdelkov se prek višjih

drobnoprodajnih cen sledi cilju zmanjšanja in opuščanja uporabe tobačnih izdelkov in s tem izboljšanja zdravstvenega stanja populacije.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Za izvajanje zakona je pristojna FURS, in ta bo na običajen način poskrbela tudi za obveščanje zavezancev o novostih, ki jih prinaša predlog zakona.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance Republike Slovenije v skladu s svojimi splošnimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Zakon je bil objavljen na spletni strani E-demokracija 21. decembra 2023, rok za pripombe je bil do 14. januarja 2024.

V razpravo so bili vključeni predstavniki interesnih združenj in gospodarskih družb (GZS Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij (Združenje slovenskih pivovarn in Združenje za žgane pijače), Turistično gostinska zbornica Slovenije, Združenje Manager, Trgovinska zbornica Slovenije, GIZ DPŽP – Gospodarsko interesno združenje distributerjev in proizvajalcev žganih pijač, Skupnost občin Slovenije, Nogometna zveza Slovenije, AmCham Slovenija, Pivovarna Laško Union, d. o. o., delavski predstavniki družbe Pivovarna Laško Union, Rokometni klub Celje Pivovarna Laško, Obrtna zbornica Slovenije, Sekcija za gostinstvo in turizem, Društvo ljubiteljev domače žganjekuhe, Broken Bones, Veleposlaništvo NL v Sloveniji, EKSTREM, d. o. o., Tobačna Ljubljana, d. o. o., JT International Ljubljana, Philip Morris Ljubljana, d. o. o.).

V večji meri so se pripombe, prejete v javni razpravi, nanašale na predlagano zvišanje trošarine za alkohol in alkoholne pijače. S predlogom novele ZTro-1 se v zneske trošarine za alkohol in alkoholne pijače ne posega. Vsebine, ki so bile predlagane v javni objavi, pa niso vključene v predlog zakona, so bodo predvidoma obravnavale v paketu širših davčnih sprememb.

Na področju obdavčitve tobačnih izdelkov predlagatelji predlagajo:

- premislek o predlaganem zvišanju trošarin za tobačne izdelke, ker bi to spodbudilo nakupe v drugih državah in črni trg,
- bolj postopno zvišanje trošarine za tobak za segrevanje, s čimer bi uporabnikom omogočili prehod na manj škodljivo obliko uporabe tobaka,
- spremembo načina izračuna trošarine za cigarete in uvedbo trošarinskega koledarja.

Predlogi niso bili upoštevani. Iz primerjave podatkov o višini obdavčitve v sosednjih državah je razvidno,

da je pri tobaku za segrevanje trenutno trošarina v Sloveniji v primerjavi s sosednjimi državami, razen Hrvaške, nižja, prav tako so drobnoprodajne cene za tobak za segrevanje najnižje v Sloveniji in bodo ostale nižje tudi po predvidenem dvigu trošarin. Sprememba načina izračuna trošarine za cigarete in uvedba trošarinskega koledarja bi terjali sistemske spremembe na področju obdavčitve tobačnih izdelkov, kar pri pripravi novele ZTro-1 ni bilo predvideno, zato predlog ni bil upoštevan.

8 PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

9 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister
- mag. Katja Božič, državna sekretarka
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka
- Nikolina Prah, državna sekretarka
- Gordana Pipan, državna sekretarka
- mag. Tina Humar, generalna direktorica
- Dragana Radunović, vodja sektorja
- mag. Brigita Škafar, sekretarka
- Tjaša Kralj, podsekretarka
- Evelina Smrekar, podsekretarka

II BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o trošarinah (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21 in 140/22) se v 8. členu v prvem odstavku v 6. točki za besedo »odvzete« doda besedilo »ali zarubljene«.

V osmem odstavku se za besedilom »prodaje trošarinskih izdelkov« dodata vejica in besedilo »razen če je bila trošarina za odvzete ali zarubljene trošarinske izdelke že plačana«.

2. člen

V 19. členu se v prvem odstavku v 8. točki za besedo »utekočinjeni« doda besedilo »ali stisnjeni«.

3. člen

V 63. členu se v osmem odstavku besedilo »oseb iz tretjega odstavka« nadomesti z besedilom »podatkov prijave iz četrtega odstavka«.

4. člen

85. člen se spremeni tako, da se glasi:

»85. člen
(izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja)

(1) Izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja se uporabljajo za vdihovanje hlapov skozi ustnik ali drug sestavni del in vsebujejo:

- predelani tobak ali tobačne nadomestke, namenjene segrevanju (v nadaljnjem besedilu: tobak za segrevanje), ali
- tekočino za polnjenje elektronskih cigaret ali drugih elektronskih naprav, namenjenih segrevanju polnil (v nadaljnjem besedilu: elektronske cigarete).

(2) Obdavčljivi del izdelka je polnilo, ki vsebuje tobak za segrevanje ali tekočino za polnjenje elektronskih cigaret.

(3) Za izdelke iz prvega odstavka se glede obračunavanja in plačevanja trošarine uporabljajo določbe III. poglavja tega zakona, glede vračila določbe V. poglavja tega zakona in glede skladiščenja in gibanja 101. člen tega zakona. Glede proizvodnje elektronskih cigaret se uporablja 101. člen in glede proizvodnje tobaka za segrevanje 87.a člen tega zakona.«.

5. člen

V 86. členu se sedmi odstavek spremeni, tako da se glasi:

»(7) Trošarina se plačuje za:

1. cigarete: najmanj 60 % tehtane povprečne drobnoprodajne cene enega zavojčka cigaret, sproščenih v porabo, vendar najmanj 145 eurov za 1.000 kosov cigaret iz razreda tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret;
2. cigare in cigarilose: 6,4 % od drobnoprodajne cene, vendar najmanj 57 eurov za 1.000 kosov;
3. drobno rezani tobak: 38 % od drobnoprodajne cene in 57 eurov, vendar najmanj 124 eurov za en kilogram;
4. drug tobak za kajenje: 57 eurov za en kilogram;
5. tobak za segrevanje: 180 eurov za en kilogram tobaka v polnilu;
6. elektronske cigarete: 0,70 eura za en mililiter tekočine, ki vsebuje nikotin, in 0,31 eura za en mililiter tekočine, ki ne vsebuje nikotina.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Trošarino za izdelke iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, ki se ne morejo uvrstiti v 85. člen tega zakona in so sproščeni v porabo po uveljavitvi tega zakona, določi vlada, in sicer najmanj v višini trošarine, ki je določena v tem členu za primerljiv tobačni izdelek iz 85. člena tega zakona.«.

6. člen

Za 87. členom se doda nov, 87.a člen, ki se glasi:

»87.a člen

(proizvodnja tobačnih izdelkov in predelava in skladiščenje nepredelanega tobaka)

(1) Proizvodnja tobačnih izdelkov iz 81. člena tega zakona, razen elektronskih cigaret, predelava in skladiščenje nepredelanega tobaka, ki so za namene tega zakona izdelki iz tarifnih oznak 2401 10, 2401 20 in 2401 30, se lahko opravljajo le v trošarinskem skladišču, za katero je davčni organ izdal dovoljenje imetniku trošarinskega skladišča.

(2) Za izdajo dovoljenja, pogoje za delovanje trošarinskega skladišča in obveznosti imetnika trošarinskega skladišča za predelavo in skladiščenje nepredelanega tobaka se smiselno uporabljajo 43. do 45. člen tega zakona. Za zavarovanje plačila trošarine se za predelavo in skladiščenje nepredelanega tobaka v trošarinskem skladišču smiselno uporablja 58. člen tega zakona in določi višina instrumenta zavarovanja plačila trošarine najmanj v višini trošarinskega dolga za drobno rezani tobak v koledarskem mesecu. Trošarinski dolg za nepredelani tobak se izračuna kot zmnožek povprečne mesečne zaloge nepredelanega tobaka in zneska iz 3. točke sedmega odstavka 86. člena tega zakona.

(3) Fizična oseba ne sme proizvajati tobačnih izdelkov ali predelovati, skladiščiti ali gibati nepredelanega tobaka za namen opravljanja dejavnosti.

(4) Vsako rezanje, mešanje, drobljenje, mletje, vlaženje ali kakšno drugačno razkosanje nepredelanega tobaka in ravnanje z njim se štejejo za predelavo po tem členu.«.

7. člen

V 88. členu se v šestem odstavku 4. točka spremeni, tako da se glasi:

»4. bioplin, proizveden iz biomase iz prejšnjega odstavka (mešanica plinov, metana – CH₄ (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida – CO₂ in v sledovih dušika – N₂, vodika – H₂ in vodikovega sulfida – H₂S), iz tarifne oznake 2711 19 00 in 2711 29 00;«.

8. člen

V 93. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, določenem v skladu s pravilnikom, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivom, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil v strojih, napravah in vozilih za namene iz prvega odstavka. Za gorivo, ki je bilo točeno v druge stroje, naprave in vozila, ali ni porabljeno za namene iz prvega odstavka, ne more uveljavljati vračila trošarine. Upravičenec za lastni interni servis za točenje goriv vodi evidenco količine goriva, ki se toči v stroje, naprave in vozila, z merilnimi napravami za točenje goriva. Količina iztočenega goriva se prikaže v merski enoti, kot je za gorivo predpisana s predpisi, ki urejajo meroslovje.«.

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

9. člen

V 95. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za gorivo, točeno na internem servisu za točenje goriv, določenem v skladu s pravilnikom, ki ureja tehnične zahteve za gradnjo in obratovanje postaj za preskrbo motornih vozil z gorivom, lahko uveljavlja vračilo trošarine za gorivo le upravičenec, ki je imetnik internega servisa za točenje goriv in je gorivo dokazljivo sam porabil v vozilih za namene iz prvega odstavka. Za gorivo, ki je bilo točeno v druga vozila ali ni porabljeno za namene iz prvega odstavka, ne more uveljavljati vračila trošarine. Upravičenec za lastni interni servis za točenje goriv vodi evidenco količine goriva, ki se toči v vozila, z merilnimi napravami za točenje goriva. Količina iztočenega goriva se prikaže v merski enoti, kot je za gorivo predpisana s predpisi, ki urejajo meroslovje.«.

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

10. člen

V 96. členu se v prvem odstavku za besedilom »energetsko intenzivno« dodata vejica in besedilo »ima pridobljen certifikat o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali SIST EN ISO 50001«.

Drugi odstavek se spremeni, tako da se glasi:

»(2) Podjetje je energetsko intenzivno, če na podlagi podatkov izkaza poslovnega izida podjetja letni strošek nabave energentov in električne energije, nabavljenih ali proizvedenih v okviru dejavnosti, znaša najmanj 3 % letnega kosmatega donosa od poslovanja. Strošek nabave energentov in električne energije vključuje vse davke, razen odbitnega davka na dodano vrednost. Izpolnjevanje pogoja energetske intenzivnosti se za koledarsko leto ugotavlja na podlagi izkaza poslovnega izida za koledarsko leto, za katero se uveljavlja oprostitev trošarine, letnega poročila, izdelanega na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, in na podlagi računovodskih standardov na obrazcih, kakor jih predpisuje organizacija, pooblaščenca za zbiranje, obdelovanje in objavljanje letnih poročil. Če poslovno leto upravičenca ni enako koledarskemu letu, se za ugotavljanje pogoja energetske intenzivnosti upošteva izkaz poslovnega izida za poslovno leto, ki je oddan v koledarskem letu, za katero se uveljavlja oprostitev trošarine.«.

V tretjem odstavku se v drugem stavku za besedilom »energetsko intenzivno podjetje« doda besedilo »in ima pridobljen certifikat o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali SIST EN ISO 50001«.

V četrtem odstavku se v prvem stavku za besedilom »energetsko intenziven« dodata vejica in besedilo »in certifikat o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali SIST EN ISO 50001«.

11. člen

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen
(poseben nadzor nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije)

(1) Poseben nadzor proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Republike Slovenije velja za:

1. izdelke iz tarifnih oznak 2709 00 10, 2710 19 71, 2710 19 75, 2710 19 81, 2710 19 83, 2710 19 85, 2710 19 87, 2710 19 91, 2710 19 93, 2710 19 99, 2710 20 90, 3403 11 00, 3403 19 10, 3403 19 20, 3403 19 80, 3403 91 00, 3403 99 00, 3814 00 90 in 3826 00 90, za obsežna tržna gibanja;
2. izdelke iz tarifne oznake 8478, ki so namenjeni za predelavo nepredelanega tobaka in proizvodnjo tobačnih izdelkov za namene opravljanja dejavnosti.

(2) Poseben nadzor gibanja na ozemlju Slovenije velja za gibanje nepredelanega tobaka.

(3) Oseba, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke iz prvega odstavka, vsako proizvodnjo, predelavo, skladiščenje in gibanje izdelkov; oseba, ki giba nepredelani tobak iz prejšnjega odstavka, vsako gibanje nepredelanega tobaka; oseba, ki proizvaja, skladišči ali giba elektronske cigarete, vsako proizvodnjo, skladiščenje in gibanje elektronskih cigaret, in oseba, ki skladišči, giba tobak za segrevanje, vsako skladiščenje in gibanje tobaka za segrevanje:

1. prijavi davčnemu organu najmanj tri delovne dni pred začetkom proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov in pred vsako spremembo podatkov iz prijave, razen gibanja, ki se prijavi pred vnosom izdelkov na ozemlje Slovenije ali pred odpremo izdelkov iz skladišča v Sloveniji, tako da prijava v vsakem trenutku izkazuje popolne in resnične podatke;
2. zagotovi, da gibanje izdelkov spremlja komercialni dokument, ki vsebuje popolne in resnične podatke, in
3. vodi evidenco proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov iz prvega odstavka, vodi evidenco gibanja nepredelanega tobaka iz prejšnjega odstavka, vodi evidenco proizvodnje, skladiščenja in gibanja elektronskih cigaret oziroma vodi evidenco skladiščenja in gibanja tobaka za segrevanje, tako da evidenca v vsakem trenutku izkazuje popolne in resnične podatke.

(4) Prijava iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. identifikacijske podatke prijavitelja,
2. trgovski naziv, tarifno oznako in črtno kodo EAN izdelka, količino izdelka v enoti mere in vrsto tovara,
3. lokacijo in datum začetka opravljanja dejavnosti z izdelki v primeru proizvodnje, predelave ali skladiščenja izdelkov ter
4. identifikacijske podatke prevoznika, pošiljatelja in prejemnika izdelkov, lokacijo in datum odpreme, dostave oziroma razkladanja izdelkov, registrsko oznako vozila, priklopnega vozila, številko CMR ter vrsto in tehnične podatke tovara v primeru gibanja izdelkov.

(5) Podrobnejši način in obliko prijave ter vodenje evidenc iz tretjega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za finance.«.

12. člen

Za 101. členom se doda nov, 101.a člen, ki se glasi:

»101.a člen

(nepravilnosti z izdelki, za katere velja poseben nadzor, na ozemlju Republike Slovenije)

(1) Če je v zvezi s proizvodnjo, predelavo, skladiščenjem in gibanjem izdelkov iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena ali izdelkov iz drugega odstavka prejšnjega člena na ozemlju Republike Slovenije prišlo do nepravilnosti, se šteje, da so:

1. izdelki iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo, in zanje nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine;
2. izdelki iz drugega odstavka prejšnjega člena drobno rezani tobak, in zanje nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine.

(2) Za izdelke iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena se šteje, da je zanje na ozemlju Slovenije prišlo do nepravilnosti, če:

1. je davčni organ v nadzoru ugotovil, da se izdelki prodajajo, ponujajo ali uporabljajo za pogon ali ogrevanje,
2. oseba, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke, ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena ali
3. oseba, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke, ne opravlja registrirane dejavnosti.

(3) Za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena se šteje, da je zanje na ozemlju Republike Slovenije prišlo do nepravilnosti, če:

1. je davčni organ v nadzoru ugotovil, da so izdelki namenjeni ali se uporabljajo za proizvodnjo tobačnih izdelkov v nasprotju s tem zakonom,
2. se izdelki ne predelujejo ali ne skladiščijo v trošarinskem skladišču v skladu s 87.a členom tega zakona,
3. oseba, ki giba izdelke, ne izpolni obveznosti iz tretjega odstavka prejšnjega člena ali
4. oseba, ki predeluje, skladišči ali giba izdelke, ne opravlja registrirane dejavnosti.

(4) Za osebo, ki proizvaja, predeluje, skladišči ali giba izdelke iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena oziroma izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena ali ima te izdelke v lasti ali posesti, ali drugo osebo, ki je sodelovala pri nepravilnosti, nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine na dan, ko je davčni organ ugotovil nepravilnost na podlagi drugega oziroma tretjega odstavka. Trošarina se osebi iz prejšnjega stavka obračuna od izdelka z uporabo zneska trošarine, ki velja na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine, kot je ta določena:

1. za plinsko olje za pogon s točko 2.1 tretjega odstavka 92. člena tega zakona, za izdelke iz 1. točke prvega odstavka prejšnjega člena;
2. za drobno rezani tobak s 3. točko sedmega odstavka 86. člena tega zakona, za izdelke iz drugega odstavka prejšnjega člena.«.

13. člen

V 102. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Ukrepi nadzora iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za nadzor nad izdelki iz prvega odstavka 85. člena in 101. člena tega zakona.«.

14. člen

V 104. členu se v 3. točki prvega odstavka za besedilom »oziroma vnese« dodata vejica in besedilo »uvozi, skladišči, prevažata ali ima v lasti ali posesti«.

V 104. členu se v 11. točki prvega odstavka besedilo », tretji odstavek 101. člena« črta.

Za 18. točko se doda nova, 18.a točka, ki se glasi:

»18.a proizvaja tobačne izdelke ali predeluje, skladišči ali giba nepredelani tobak v nasprotju s prvim ali tretjim odstavkom 87.a člena;«.

23. točka se spremeni tako, da se glasi:

»23. ne zagotovi, da gibanje izdelkov, za katere velja poseben nadzor, spremlja komercialni dokument, ali komercialni dokument vsebuje nepopolne ali neresnične podatke (2. točka tretjega odstavka 101. člena);«.

24. točka se spremeni tako, da se glasi:

»24. ne prijavi proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja poseben nadzor, ali v prijavi navede nepopolne ali neresnične podatke (1. točka tretjega odstavka 101. člena);«.

Za 24. točko se doda nova, 24.a točka, ki se glasi:

»24.a ne vodi evidenc proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja poseben nadzor, ali v evidenci navede nepopolne ali neresnične podatke (3. točka tretjega odstavka 101. člena);«.

15. člen

107. člen se črta.

16. člen

108. člen se spremeni, tako da se glasi:

»108. člen
(odvzem predmetov prekrška)

(1) Za prekrške iz 3., 18., 18.a, 23., 24. in 24.a točke prvega odstavka 104. člena tega zakona se poleg predpisane globe izreče stranska sankcija odvzema predmetov prekrška, s katerimi je bil prekršek storjen, in predmetov, ki so s prekrškom nastali.

(2) Predmeti iz prejšnjega odstavka se odvzamejo tudi, če niso last storilca prekrška.

(3) Stranska sankcija odvzema predmeta prekrška se lahko odpusti, če bi bil izrek te sankcije v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledicami prekrška.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

17. člen

(izdaja podzakonskih predpisov)

Pravilnik o izvajanju Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 62/16, 67/16 – popr., 62/18, 13/19, 108/21, 71/22, 151/22, 4/23 in 100/23), Pravilnik o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22) in Pravilnik o pogojih in postopkih oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja (Uradni list RS, št. 83/16) se uskladijo s tem zakonom do 1. oktobra 2024.

18. člen
(prenehanje veljavnosti in uporaba podzakonskega predpisa)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Uredba o določitvi zneska trošarine za tobačne izdelke (Uradni list RS, št. 106/23), ki pa se uporablja do začetka uporabe tega zakona.

19. člen
(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. junija 2024, razen:

- spremenjenega 88. člena zakona, ki se začne uporabljati 1. januarja 2025,
- spremenjenih prvega, tretjega in četrtega odstavka 96. člena zakona, ki se začnejo uporabljati 1. januarja 2026.

(2) Do začetka uporabe spremenjenih 8., 19., 63., 85., 86., 88., 93., 95., 96., 101., 102., 104. in 108. člena zakona se uporabljajo Uredba o določitvi zneska trošarine za tobačne izdelke (Uradni list RS, št. 106/23) ter 8., 19., 63., 85., 86., 88., 93., 95., 96., 101., 102., 104. in 108. člen Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21 in 140/22).

III OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (8. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje 8. člen ZTro-1 v zvezi z nastankom obveznosti za obračun in plačilo trošarine za trošarinske izdelke, ki jih je davčni organ odvzel ali zarubil in prodal.

Redakcijsko se dopolnjuje 6. točka prvega odstavka člena, tako da se poleg odvzetih dodajo tudi zarubljeni trošarinski izdelki.

Z dopolnitvijo osmega odstavka se predlaga določitev izjeme od obveznosti za obračun trošarine, če je bila trošarina za odvzete ali zarubljene trošarinske izdelke že plačana. Davčni organ lahko odvzame ali zarubi trošarinske izdelke ali izdelke, za katere v skladu z ZTro-1 velja poseben nadzor, za katere je bila trošarina obračunana in plačana. Da bi se izognili dvojni obdavčitvi odvzetih in zarubljenih izdelkov, ki jih je davčni organ prodal, je treba določiti izjemo od obračuna in plačila trošarine.

K 2. členu (19. člen ZTro-1)

S tem členom se v zvezi z vračilom plačane trošarine za stisnjeni zemeljski plin, ki se odda v omrežje, predlaga možnost uveljavljanja vračila plačane trošarine. Vračilo plačane trošarine se že lahko uveljavlja za utekočinjeni zemeljski plin, ki je oddan v omrežje zemeljskega plina. Za zemeljski plin iz omrežja nastane obveznost za plačilo trošarine, ko je zemeljski plin iz prenosnega oziroma distribucijskega omrežja zemeljskega plina dobavljen končnemu odjemalcu na odjemno mesto. Da bi se izognili dvojni obdavčitvi, je zato treba omogočiti pravico do vračila plačane trošarine tudi za stisnjeni zemeljski plin, ki se odda v omrežje.

K 3. členu (63. člen ZTro-1)

S tem členom se zaradi sprememb 101. člena v zvezi z vodenjem podatkov davčnega organa spremeni navedba podatkov prijave dejavnosti posameznih poslov oseb, ki so dolžne prijaviti dejavnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora v skladu s 101. členom ZTro-1.

K 4. členu (85. člen ZTro-1)

Za tobačne izdelke se poleg tobačnih izdelkov, ki so na ravni EU določeni v skladu z Direktivo Sveta 2011/64/EU z dne 21. junija 2011 o strukturi in stopnjah trošarine, ki velja za tobačne izdelke, v skladu z ZTro-1 štejejo tudi izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja, ki se uporabljajo za vdihovanje hlapov skozi ustnik ali drug sestavni del in vsebujejo predelani tobak, namenjen segrevanju (v nadaljnjem besedilu: tobak za segrevanje), ali tekočino za polnjenje elektronskih cigaret (v nadaljnjem besedilu: elektronske cigarete).

Na svetovnem trgu se pojavljajo izdelki, ki so po načinu uporabe primerljivi s tobakom za segrevanje, ne vsebujejo pa predelanega tobaka, temveč zelišča, zato se predlaga dopolnitev prve alineje prvega odstavka 85. člena veljavnega zakona, ki bo omogočila obdavčitev novih izdelkov, na primer zeliščnih zvitek za segrevanje (tako imenovanih heated herbal sticks). Izdelki bodo v skladu z 81. členom veljavnega zakona in glede na naravo rabe uvrščeni v skupino izdelkov, namenjenih vdihovanju, brez izgorevanja.

Napovedujejo pa se tudi novi izdelki, elektronske vodne pipe, ki so po načinu uporabe primerljivi elektronskim cigaretam, saj temeljijo na gretju mešanice tekočine, kar proizvede hlape, in jih uporabnik inhalira, vendar celotna naprava vizualno in v drugih podrobnostih uporabe odstopa od tega naziva. Ker so zaradi navedene tehnologije (elektronske) mogoče različne oblike, se za potrebe tega zakona z dopolnitvijo druge alineje prvega odstavka 85. člena veljavnega zakona za elektronske cigarete štejejo polnila za vse naprave, tudi elektronske vodne pipe, morda nekoč tudi elektronske cigare in elektronske pipe, ki so namenjene inhalaciji, brez izgorevanja, s segrevanjem tekočine v grelni napravi.

Razširitev veljavnih opredelitev tobačnih izdelkov iz 85. člena ZTro-1 je dolgoročna rešitev problema uvrščanja novih tobačnih izdelkov, ki jih bodo trgovci želeli dobavljati na slovenski trg.

K 5. členu (86. člen ZTro-1)

S spremembo sedmega odstavka 86. člena veljavnega zakona se določajo zneski trošarine za tobačne izdelke. Zneski se zvišajo za 2 do 4 odstotke, odvisno od vrste izdelka. Za najbolj razširjene tobačne izdelke, to je cigarete, se predlaga približno 3-odstotno zvišanje trošarine (odvisno od cenovne kategorije). Za tobak za segrevanje se predlaga zvišanje trošarine, ki bo primerljiva z obdavčitvijo teh izdelkov v sosednjih državah (z veljavne višine 132 evrov/kg na 180 evrov/kg (dvig za 34 odstotkov)), za cigare in cigarilose na 57 evrov (dvig za 1,8 odstotka), drobno rezani tobak z veljavnih 119 evrov/kg na 124 evrov/kg (dvig za 4,2 odstotka), drug tobak za kajenje na 57 evrov (zvišanje za 1,8 odstotka), elektronske cigarete z nikotinom z veljavne višine 0,27 evra/ml na 0,70 evra/ml (dvig za 159 odstotkov) in elektronske cigarete brez nikotina zvišanje z veljavne višine 0,12 evra/ml na 0,31 evra/ml (dvig za 158 odstotkov).

K 6. členu (nov 87.a člen ZTro-1)

S tem členom se v prvem odstavku člena predlaga dopolnitev ZTro-1 z obveznostjo proizvodnje tobačnih izdelkov, razen elektronskih cigaret, ter predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka, ki so izdelki iz tarifnih oznak 2401 10, 2401 20 in 2401 30, izključno v trošarinskem skladišču, za katero davčni organ izda dovoljenje proizvajalcu tobačnih izdelkov ali osebi, ki opravlja dejavnost z nepredelanim tobakom. Na podlagi 43. člena ZTro-1 se lahko proizvodnja, skladiščenje, prejem in odprema trošarinskih izdelkov v režimu odloga plačila trošarine opravljajo le v trošarinskem skladišču, za katero je davčni organ izdal dovoljenje imetniku trošarinskega skladišča. Ker je plačilo trošarine za trošarinske izdelke v trošarinskem skladišču odloženo, za imetnika trošarinskega skladišča velja obveznost zavarovanja trošarinskega dolga ter veljajo posebne obveznosti in pogoji pri poslovanju s trošarinskimi izdelki, ki omogočajo nadzor nad njihovo zalogo. Trošarinski izdelki se lahko proizvajajo tudi izven režima odloga plačila trošarine. Obveznost za obračun in plačilo trošarine nastane, ko se trošarinski izdelki sprostijo v porabo, za kar se pri proizvodnji trošarinskih izdelkov izven režima odloga plačila trošarine šteje vsak zaključek proizvodnje trošarinskih izdelkov izven režima odloga. Za namen omejitve nezakonite proizvodnje tobačnih izdelkov in okrepitve nadzora nad nepredelanim tobakom na ozemlju Slovenije se predlaga obveznost proizvodnje tobačnih izdelkov ter predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka izključno v trošarinskem skladišču.

V drugem odstavku je v zvezi z obveznostjo pridobitve dovoljenja za trošarinsko skladišče za nepredelani tobak, ki ni trošarinski izdelek, določena uporaba določb ZTro-1, ki se nanašajo na izdajo dovoljenja, pogoje za delovanje trošarinskega skladišča in obveznosti imetnika trošarinskega skladišča. Določata se tudi uporaba določb ZTro-1, ki se nanašajo na predložitev instrumenta zavarovanja plačila trošarine, ter višina instrumenta zavarovanja plačila trošarine za nepredelani tobak.

V tretjem odstavku se za fizične osebe predlagata prepoved proizvodnje tobačnih izdelkov ter prepoved predelave in skladiščenja nepredelanega tobaka za namen opravljanja dejavnosti.

V četrtem odstavku je podrobneje opredeljena predelava nepredelanega tobaka, ki vključuje postopke rezanja, mešanja, drobljenja, mletja, vlaženja ali kakšnega drugačnega razkosavanja nepredelanega tobaka ali ravnanja z njim.

K 7. členu (88. člen ZTro-1)

S tem členom se v 4. točki šestega odstavka 88. člena ZTro-1 spreminja opredelitev bioplina zaradi sprememb pri uvrščanju biogoriv v kombinirano nomenklaturu carinske tarife. Tarifna oznaka izdelka kombinirane nomenklaturo carinske tarife 2705 00 00, v katero se uvrščajo izdelki, ki se štejejo za bioplin, je bila v prenovljeni ZTro-1 prenesena iz prej veljavnega Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 97/10 – uradno prečiščeno besedilo, 48/12, 109/12 in 32/14). Z razvojem biogoriv se je spremenilo

uvrščanje teh v kombinirano nomenklaturu carinske tarife. Bioplin, ki se proizvede iz biomase, ki je biološko razgradljiva frakcija izdelkov, odpadkov in ostankov iz kmetijstva (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarstva in povezanih panog, kot tudi biološko razgradljiva frakcija industrijskih in komunalnih odpadkov, se glede na agregatno stanje uvršča v več tarifnih oznak.

Predlaga se, da se kot bioplin obravnava izdelek, ki je mešanica plinov, metana – CH₄ (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida – CO₂ in v sledovih dušika – N₂, vodika – H₂ in vodikovega sulfida – H₂S, proizvedenih iz biomase, in se v utekočinjenem stanju uvršča v tarifno oznako 2711 19 00 in v plinastem stanju v tarifno oznako 2711 29 00.

K 8. členu (93. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje 93. člen ZTro-1 s pogojem pri uveljavljanju vračila trošarine za gorivo, nabavljeno na internem servisu za točenje goriv. Omejitev je predpisana že s Pravilnikom o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22), ker pa je omejitev zakonska materija, se pogoj dodaja v ZTro-1.

K 9. členu (95. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje 95. člen ZTro-1 z omejitvijo pri uveljavljanju vračila trošarine za gorivo, nabavljeno na internem servisu za točenje goriv. Omejitev je predpisana že s Pravilnikom o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za industrijsko-komercialni namen in komercialni prevoz (Uradni list RS, št. 70/17 in 60/22), ker pa je omejitev zakonska materija, se pogoj dodaja v ZTro-1.

K 10. členu (96. člen ZTro-1)

S tem členom se predlaga uskladitev načina izračuna energetske intenzivnosti z načinom izračuna iz podzakonskega predpisa, ki je izdan na podlagi 96. člena ZTro-1. Za uveljavljanje pravice do oprostitve plačila trošarine za energente, ki jih porabijo energetska intenzivna podjetja, se dodatno predlaga, da je upravičenec imetnik certifikata o skladnosti s standardom SIST EN ISO 14001 ali 50001, ki je mednarodno uveljavljen standard za upravljanje energije. Pridobljeni certifikat SIST EN ISO 14001 ali 50001 zagotavlja podjetju načrtno povečevanje energetske učinkovitosti, učinkovito upravljanje potencialnih prihrankov s tega področja in izvajanje ustreznih ukrepov na področju upravljanja energije.

V drugem odstavku se v zvezi s podatki za izračun energetske intenzivnosti ohranja v imenovalcu strošek nabave energentov in električne energije, nabavljenih ali proizvedenih v okviru dejavnosti, v števcu pa se namesto podatka letna proizvodna vrednost določa uporaba podatka kosmati donos od poslovanja. Navedena podatka iz izkaza poslovnega izida za izračun energetske intenzivnosti določa že Pravilnik o pogojih in postopkih oprostitve trošarine za energetska intenzivna podjetja (Uradni list RS, št. 83/16). Ker podatek kosmati donos od poslovanja po vsebini ni enak podatku proizvodne vrednosti iz 96. člena ZTro-1, se kosmati donos od poslovanja iz podzakonskega predpisa določi v ZTro-1.

K 11. členu (101. člen ZTro-1)

S tem členom se spreminja 101. člen ZTro-1, ki določa posebnost nadzora nekaterih izdelkov na ozemlju Slovenije.

V prvem odstavku se v 1. točki dopolnjuje seznam izdelkov, ki se lahko uporabijo za namen pogona ali ogrevanja in so zato predmet posebnega nadzora. Dodana je nova 2. točka, s katero se določa nadzor nad izdelki iz tarifne oznake 8478, ki so stroji in deli strojev za proizvodnjo tobačnih izdelkov in za katere velja poseben nadzor, če so namenjeni za pripravo in predelavo nepredelanega tobaka ali proizvodnjo tobačnih izdelkov za namene opravljanja dejavnosti.

V drugem odstavku se med nepredelani tobak iz tarifnih oznak 4201 10, 4201 20, ki je že predmet posebnega nadzora na podlagi 101. člena ZTro-1, dodajajo izdelki tarifne oznake 4201 30. Ker se na podlagi novega 87.a člena za nepredelani tobak določa obveznost proizvodnje, predelave in skladiščenja v trošarinskem skladišču, se za te izdelke v 101. členu določa le poseben nadzor pri njihovem gibanju na ozemlju Slovenije.

V tretjem odstavku se spreminja rok za prijavo podatkov proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov, ki so predmet posebnega nadzora. Podatke bo treba davčnemu organu sporočiti pred dejavnostjo oziroma v treh delovnih dneh pred začetkom skladiščenja. Dodatno se za osebe, ki so zavezane k poročanju o dejavnosti, nalaga, da morajo davčnemu organu sporočiti vsako spremembo podatkov iz prijave dejavnosti, tako da so podatki prijave v vsakem trenutku popolni in resnični. Popolne in resnične podatke mora vsebovati tudi komercialni dokument, ki spremlja gibanje izdelkov.

V četrtem odstavku so navedeni podatki prijave dejavnosti, ki so predmet posebnega nadzora na ozemlju Slovenije. Vsebina prijave je že predpisana v podzakonskem predpisu za izvajanje 101. člena ZTro-1. Ker gre za podate prijave dejavnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora, in ti podatki, če niso resnični ali popolni, pomenijo nepravilnost na podlagi novega 101.a člena ter zaradi tega nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine, je treba vsebino podatkov prijave določiti z ZTro-1.

V petem odstavku je določeno pooblastilo za izdajo podzakonskega predpisa, s katerim se podrobneje urejata oblika prijave in vodenje evidence dejavnosti z izdelki, ki so predmet posebnega nadzora na ozemlju Slovenije.

K 12. členu (nov 101.a člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje ZTro-1 z novim 101.a členom ter opredelijo nepravilnosti izdelkov, ki so predmet posebnega nadzora, in nastanek obveznosti za obračun trošarine za te izdelke.

V prvem odstavku je opredeljena nepravilnost v zvezi s proizvodnjo, predelavo, skladiščenjem in gibanjem mazalnih olj in nepredelanega tobaka. Če je bila nepravilnost ugotovljena, se predlaga, da se za mazalna olja šteje, da so namenjena za pogon ali ogrevanje, in da se za nepredelani tobak šteje, da je drobno rezani tobak, ter za mazalna olja in nepredelani tobak nastane obveznost za obračun in plačilo trošarine.

V drugem odstavku so navedeni primeri, za katere se šteje, da je za mazalna olja nastala nepravilnost na ozemlju Slovenije, in se šteje, da so izdelki namenjeni za pogon ali ogrevanje. Za nepravilnost se šteje, če davčni organ ugotovi, da se mazalna olja uporabljajo ali ponudijo za pogon ali ogrevanje, če oseba, ki proizvaja, predeljuje, skladišči ali prevaža mazalna olja, ne prijavi skladiščenja, proizvodnje, predelave ali gibanja mazalnih olj na ozemlju Slovenije ali ne opravlja registrirane dejavnosti.

V tretjem odstavku so navedeni primeri, za katere se šteje, da je za nepredelani tobak nastala nepravilnost na ozemlju Slovenije, in se šteje, da so izdelki tobak za kajenje. Za nepravilnost se šteje, če davčni organ ugotovi, da se nepredelani tobak uporablja za proizvodnjo tobačnih izdelkov ali je namenjen proizvodnji tobačnih izdelkov, če se nepredelani tobak skladišči izven trošarinskega skladišča, če oseba, ki prevaža nepredelani tobak, ne prijavi gibanja nepredelanega tobaka na ozemlju Slovenije, ali če oseba, ki predeluje, skladišči ali prevaža nepredelani tobak, ne opravlja registrirane dejavnosti.

V četrtem odstavku so določeni zavezanec za plačilo trošarine za mazalna olja oziroma nepredelani tobak, trenutek nastanka obveznosti za plačilo trošarine ter znesek oziroma odstotek trošarine, ki se upošteva pri izračunu davčne obveznosti. Za mazalna olja se izračuna skupna višina trošarine za plačilo z uporabo zneska trošarine, kot je z ZTro-1 določen za plinsko olje za pogon. Za nepredelani

tobak se izračuna skupina višina trošarine za plačilo z uporabo zneska in odstotka trošarine, kot je z ZTro-1 določen za drobno rezani tobak.

K 13. členu (102. člen ZTro-1)

S tem členom se v zvezi z nadzorom davčnega organa spremeni sklic zaradi spremembe 101. člena zakona.

K 14. členu (104. člen ZTro-1)

Prekrški se dopolnjujejo glede na dodani 87.a člen in spremenjeni 101. člen ZTro-1 ter dopolnjujejo v zvezi z opredelitvijo nepravilnosti pri tobačnih izdelkih brez tobačne znamke.

K 15. členu (107. člen ZTro-1)

Zaradi systemske ureditve zastaralnih rokov v novem 42. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 32/16) se 107. člen ZTro-1 črta. Pred systemsko ureditvijo zastaranja pregona se je dovoljevalo določanje zastaranja pregona prekrškov v predpisih, s katerimi se določajo prekrški. Na podlagi navedene novele Zakona o prekrških je daljši zastaralni rok od splošnega relativnega zastaralnega roka za pregon prekrška, katerega narava je posebno huda, iz treh let spremenjen v pet let.

K 16. členu (108. člen ZTro-1)

S tem členom se dopolnjuje člen, ki določa odvzem predmetov prekrška.

V prvem odstavku se dopolnjuje seznam prekrškov, za katere velja stranska sankcija odvzem predmetov prekrška. Poleg predmetov prekrška, s katerimi je bil prekršek storjen, se lahko odvzamejo tudi predmeti, ki so s prekrškom nastali.

Drugi odstavek se po vsebini ne spreminja.

V novem tretjem odstavku se določa, da se lahko sankcija odvzema predmetov prekrška opusti, če bi bil izrek sankcije v očitnem nesorazmerju s težo dejanja in posledico prekrška.

K 17. členu (izdaja podzakonskih predpisov)

S tem členom se določa rok izdaje podzakonskih predpisov, ki jih je treba uskladiti z zakonom.

K 18. členu (prenehanje veljavnosti in uporaba podzakonskega predpisa)

S tem členom se določa prenehanje veljavnosti uredbe, ki določa zneske trošarine za tobačne izdelke.

K 19. členu (začetek veljavnosti)

S tem členom se določa začetek veljavnosti in uporabe zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

8. člen **(drugi primeri nastanka obveznosti za obračun trošarine)**

(1) Ne glede na 6. člen tega zakona nastane obveznost za obračun trošarine za trošarinske izdelke:

1. sproščene v porabo oziroma odpremljene upniku v postopku stečaja oziroma prisilnega prenehanja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika;
2. za katere preneha režim odloga zaradi prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali dovoljenja za oproščenega uporabnika;
3. porabljene v trošarinskem skladišču za namene, ki niso v skladu z izdanim dovoljenjem oziroma za katere je ugotovljen primanjkljaj;
4. porabljene v obratu oproščenega uporabnika za drug namen kot za oproščeno rabo, določeno v dovoljenju, oziroma za katere je ugotovljen primanjkljaj pri oproščenem uporabniku;
5. ki jih je odpremil pooblaščen uvoznik in je zanje ugotovljen primanjkljaj;
6. odvzete in prodane s strani davčnega organa;
7. ki so drobno rezani tobak ali cigarete in so na zalogi izven trošarinskih skladišč ter se zanje zviša trošarina ali drobnoprodajna cena;
8. za katere se ugotovi, da trošarina zanje ni bila obračunana in plačana v skladu s tem zakonom.

(2) Pri nastanku obveznosti za obračun trošarine iz prejšnjega odstavka se trošarina obračuna od trošarinske osnove z uporabo zneska trošarine ali zneska in stopnje trošarine, ki velja na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine.

(3) V primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika zaradi stečajnega postopka oziroma postopka prisilnega prenehanja je plačilo trošarine za trošarinske izdelke, ki so na dan začetka stečajnega postopka oziroma postopka prisilnega prenehanja na zalogi, odloženo do dneva, ko so trošarinski izdelki, ki so skladiščeni v trošarinskem skladišču ali obratu oproščenega uporabnika, sproščeni v porabo v postopku stečaja ali prisilnega prenehanja, toda največ do dneva, ko so odpremljeni upniku na podlagi sklepa o razdelitvi premoženja. Za trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo oziroma odpremljeni upniku, za imetnika trošarinskega skladišča oziroma oproščenega uporabnika oziroma upnika nastane obveznost za obračun trošarine na dan sprostitev v porabo oziroma na dan odpreme upniku.

(4) V primeru prenehanja veljavnosti dovoljenja imetnika trošarinskega skladišča ali oproščenega uporabnika, razen za primere iz tretjega odstavka tega člena, nastane za imetnika trošarinskega skladišča oziroma oproščenega uporabnika obveznost za obračun trošarine na dan prenehanja veljavnosti dovoljenja.

(5) Za trošarinske izdelke, ki jih je imetnik trošarinskega skladišča porabil za namene, ki niso navedeni v izdanem dovoljenju, ter od primanjkljaja trošarinskih izdelkov, ki nastane pri skladiščenju ali prevozu izdelkov, za imetnika trošarinskega skladišča nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem so bili trošarinski izdelki porabljeni oziroma v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(6) Za trošarinske izdelke, ki jih je oproščeni uporabnik porabil za namene, ki niso v skladu z izdanim dovoljenjem, ter od primanjkljaja trošarinskih izdelkov, za oproščenega uporabnika nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem so bili trošarinski izdelki porabljeni oziroma v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(7) Za trošarinske izdelke, ki jih je pooblaščen uvoznik odpremil in je zanje ugotovljen primanjkljaj, za pooblaščenega uvoznika nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v mesecu, v katerem je nastal oziroma je bil ugotovljen primanjkljaj.

(8) Za trošarinske izdelke, ki so odvzeti ali zarubljeni in prodani s strani davčnega organa, za kupca oziroma prejemnika nastane obveznost za obračun trošarine na dan prodaje trošarinskih izdelkov.

(9) Za drobno rezani tobak in cigarete, ki so na zalogi izven trošarinskega skladišča in za katere se spremeni trošarina ali drobnoprodajna cena, nastane obveznost za obračun razlike trošarine na dan, ko se zviša trošarina ali drobnoprodajna cena. Trgovec, ki ima drobno rezani tobak oziroma cigarete na zalogi izven trošarinskega skladišča, na dan pred zvišanjem trošarine oziroma drobnoprodajne cene evidentira količino drobnno rezanega tobaka in cigaret, ki jih ima na zalogi, in davčnemu organu najpozneje 15. dan po zvišanju trošarine oziroma drobnoprodajne cene predloži podatke o zalogi na obračunu razlike trošarine. Trošarina se plača, če je znesek trošarine iz obračuna višji od 10 eurov. Plača se najpozneje 60. dan po opravljenem evidentiranju zalog. Minister, pristojen za finance, podrobneje določi način evidentiranja zalog in predložitve podatkov o zalogah.

(10) Obveznost za obračun trošarine nastane za trošarinske izdelke, za katere se ugotovi, da trošarina zanje ni bila obračunana in plačana v skladu s tem zakonom. Zavezanec za plačilo trošarine je oseba, ki bi v skladu s tem zakonom morala obračunati trošarino, oziroma oseba, ki ima v lasti ali posesti ali uporabi ali je proizvedla trošarinske izdelke, za katere trošarina ni bila obračunana v skladu s tem zakonom, razen če fizična oseba, ki ne opravlja dejavnosti s trošarinskimi izdelki, dokaže, da je trošarinske izdelke pridobila v dobri veri. Za osebo iz tega odstavka nastane obveznost za obračun trošarine na dan pridobitve oziroma proizvodnje trošarinskih izdelkov oziroma na dan, ko je bilo ugotovljeno, da trošarina zanje ni bila obračunana.

(11) Za trošarino, obračunano v skladu s tretjim, četrtim, šestim, sedmim in osmim odstavkom tega člena, se obračun trošarine predloži davčnemu organu najkasneje v roku 25 dni od dneva nastanka obveznosti za obračun trošarine, trošarino pa plača najpozneje v 30 dneh po nastanku obveznosti za obračun trošarine. Obveznost za obračun trošarine v skladu s petim odstavkom tega člena imetnik trošarinskega skladišča izkaže na obračunu trošarine, ki ga predloži v skladu z 11. členom tega zakona.

19. člen **(pravica do vračila trošarine)**

(1) Pravico do vračila plačane trošarine ima:

1. imetnik trošarinskega skladišča, ki je trošarinske izdelke, ki so že bili sproščeni v porabo v Sloveniji, vnesel v trošarinsko skladišče;
2. oseba, ki je izvozila trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo v Sloveniji;
3. oseba, ki je pridobila trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih je porabila za namene iz 72. in 97. člena tega zakona;
4. oseba, ki je nabavila trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih porabila kot sestavino za izdelavo drugih trošarinskih izdelkov;
5. oseba, ki je trošarinske izdelke prodala v skladu s predpisanimi pogoji osebi iz 15. in 17. člena tega zakona brez obračunane trošarine, sama pa jih je nabavila po ceni z vključeno trošarino;
6. trgovec, ki je nabavil trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino in jih umaknil s tržišča, ker so postali neužitni oziroma neuporabni in so bili uničeni pod nadzorom davčnega organa;
7. proizvajalec trošarinskih izdelkov izven režima odloga za proizvedene trošarinske izdelke na zalogi, za katere je plačal trošarino, vendar so postali neužitni oziroma neuporabni in so bili uničeni pod nadzorom davčnega organa;
8. oseba, ki je utekočinjeni zemeljski plin, ki je že bil sproščen v porabo v Sloveniji, vnesla v omrežje zemeljskega plina;
9. trgovec, ki ima na zalogi izven trošarinskega skladišča drobno rezani tobak oziroma cigarete in se zanje zniža trošarina ali drobnoprodajna cena.

(2) Če s tem zakonom ni določeno drugače, upravičenec iz prejšnjega odstavka vloži zahtevek za vračilo trošarine kot mesečni zahtevek do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, v katerem je nastal razlog za vračilo iz prvega odstavka tega člena, ali kot letni zahtevek do 30. junija tekočega leta za preteklo leto, v katerem je nastal razlog za vračilo iz prvega odstavka tega člena. Mesečni in letni način uveljavljanja vračila trošarine v posameznem koledarskem letu se izključujeta.

(3) Oseba iz 4. točke prvega odstavka tega člena uveljavlja pravico do vračila trošarine za trošarinski izdelek, porabljen v lastni proizvodnji, na podlagi dokazila o plačilu trošarine za končni izdelek.

(4) Pri izračunu zneska za vračilo trošarine se uporabita znesek in stopnja oziroma znesek trošarine, veljaven na dan, ko je bila trošarina obračunana, oziroma na dan nabave trošarinskih izdelkov, navedenem na računu, s katerim upravičenec dokazuje, da je trošarinske izdelke nabavil s plačano trošarino.

(5) Vračilo trošarine lahko imetnik trošarinskega skladišča in pooblaščen prejemnik uveljavita z zahtevkom za vračilo trošarine ali z odbitkom od trošarinske obveznosti v obračunu trošarine vloženi v skladu z 11. členom tega zakona. Oba načina uveljavljanja vračila trošarine za isto davčno obdobje se izključujeta.

(6) Trgovec iz 9. točke prvega odstavka tega člena uveljavlja pravico do vračila trošarine na podlagi evidentiranja zalog drobno rezanega tobaka oziroma cigaret, ki se opravi na dan pred znižanjem trošarine ali drobnoprodajne cene. Ne glede na četrty odstavek tega člena se znesek za vračilo trošarine izračuna kot razlika med zneskom in stopnjo trošarine, veljavno na dan, ko je bila trošarina obračunana, ter znižanim zneskom in stopnjo trošarine. Minister, pristojen za finance, podrobneje določi način evidentiranja zalog in predložitve podatkov o zalogah.

(7) Vsebinsko zahtevka za vračilo trošarine, način vračila trošarine in potrebna dokazila ter evidence po tem členu predpiše minister, pristojen za finance.

63. člen

(prijava trošarinskih zavezancev in vpis v evidenco trošarinskih zavezancev)

(1) Pred začetkom opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki oseba iz 5. člena tega zakona davčnemu organu prijavi, kdaj se njena dejavnost s trošarinskimi izdelki začne ali spremeni, tako da pred opravljanjem dejavnosti pridobi dovoljenje davčnega organa v skladu s tem zakonom ali se prijavi kot trošarinski zavezanec.

(2) Za opravljanje dejavnosti s trošarinskimi izdelki v režimu odloga je treba pridobiti dovoljenje. Če namerava oseba:

1. proizvajati, skladiščiti, prejemati ali odpremljati trošarinske izdelke v režimu odloga v Sloveniji oziroma Uniji, pridobi dovoljenje za trošarinsko skladišče;
2. vnašati trošarinske izdelke v režimu odloga iz drugih držav članic v Slovenijo, pridobi dovoljenje za pooblaščenega prejemnika ali začasno pooblaščenega prejemnika;
3. uvažati trošarinske izdelke v Unijo in jih odpremljati v režimu odloga, pridobi dovoljenje za pooblaščenega uvoznika;
4. prodajati trošarinske izdelke v davka prosti prodajalni, pridobi dovoljenje za davka prosto prodajalno.

Osebo iz tega odstavka, ki ji je bilo izdano dovoljenje v skladu s tem zakonom, v evidenco trošarinskih zavezancev na dan vročitve dovoljenja vpiše davčni organ po uradni dolžnosti. Ob vročitvi odločbe o spremembi dovoljenja davčni organ v evidenci trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti spremeni podatke, kot izhajajo iz izdane odločbe.

(3) Za opravljanje dejavnosti s trošarinskimi izdelki izven režima odloga je obvezna prijava v evidenco trošarinskih zavezancev.

Če namerava oseba:

1. proizvajati trošarinske izdelke izven režima odloga, se prijavi kot trošarinski zavezanec – proizvajalec trošarinskih izdelkov;
2. dobavljati električno energijo oziroma zemeljski plin končnemu odjemalcu, se prijavi kot trošarinski zavezanec – dobavitelj električne energije oziroma zemeljskega plina;
3. pridobiti električno energijo oziroma zemeljski plin za svojo končno rabo iz drugih držav članic Unije ali uvoziti iz tretjih držav oziroma če ji električno energijo oziroma zemeljski plin dobavi dobavitelj, ki nima sedeža v Sloveniji, se prijavi kot trošarinski zavezanec – končni odjemalec električne energije oziroma zemeljskega plina;

4. proizvajati električno energijo oziroma zemeljski plin za lastne potrebe ali za dobavo končnemu porabniku, se prijavi kot trošarinski zavezanec – proizvajalec električne energije oziroma zemeljskega plina;
5. prejemati trošarinske izdelke, dobavljene za komercialni namen, se prijavi kot certificirani prejemnik ali začasno certificirani prejemnik.

Oseba iz tega odstavka pri davčnem organu vloži prijavo za vpis v evidenco trošarinskih zavezancev pred začetkom opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki. Davčni organ s potrditvijo prijave v evidenco trošarinskih zavezancev vpiše osebo, ki je vložila prijavo.

(4) Ne glede na prvi odstavek tega člena se oseba, ki uvaža trošarinske izdelke v Unijo in je trošarinski zavezanec, ne prijavi davčnemu organu.

(5) Osebi iz drugega odstavka tega člena, certificiranemu in začasno certificiranemu prejemniku, certificiranemu in začasno certificiranemu pošiljatelju ter oproščenemu uporabniku davčni organ dodeli trošarinsko številko. Imetniku dovoljenja za trošarinsko skladišče, oproščenemu uporabniku in imetniku dovoljenja za davka prosto prodajalno davčni organ dodeli številko za vsako lokacijo trošarinskega skladišča, obrat oproščenega uporabnika oziroma za vsako lokacijo davka proste prodajalne.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena davčni organ ob prejemu obračuna trošarine vpiše malega proizvajalca žganja, malega proizvajalca piva in malega proizvajalca vina v evidenco trošarinskih zavezancev po uradni dolžnosti.

(7) Trošarinski zavezanec iz tretjega odstavka tega člena davčni organ obvesti, kdaj se njegova dejavnost s trošarinskimi izdelki spremeni ali preneha.

(8) Davčni organ poleg evidence trošarinskih zavezancev iz tega člena vzpostavi in vodi evidenco oproščenih uporabnikov, trošarinskih zastopnikov, certificiranih pošiljatev in začasno certificiranih pošiljateljev, oseb iz tretjega odstavka 101. člena tega zakona in drugih plačnikov trošarine.

(9) Minister, pristojen za finance, določi vsebino in obliko obrazca iz tega člena.

85. člen **(izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja)**

(1) Izdelki, namenjeni vdihovanju, brez izgorevanja se uporabljajo za vdihovanje hlapov skozi ustnik ali drug sestavni del in vsebujejo:

- predelan tobak, namenjen segrevanju (v nadaljnjem besedilu: tobak za segrevanje) ali
- tekočino za polnjenje elektronskih cigaret (v nadaljnjem besedilu: elektronske cigarete).

(2) Obdavčljivi del izdelka je polnilo, ki vsebuje tobak ali tekočino za polnjenje elektronskih cigaret.

(3) Za izdelke iz prvega odstavka tega člena se glede obračunavanja in plačevanja trošarine uporabljajo določbe III. poglavja tega zakona, glede vračila določbe V. poglavja tega zakona, ter glede nadzora proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Slovenije pa 101. člen tega zakona.

86. člen **(trošarinska osnova, stopnja in znesek trošarine)**

(1) Trošarinska osnova za tobačne izdelke je 1.000 kosov in drobnoprodajna cena oziroma kilogram izdelka oziroma mililiter tekočine v polnilu.

(2) Trošarina za cigarete se plačuje kot specifična trošarina, ki je določena v znesku za 1.000 kosov in kot proporcionalna trošarina, ki je določena v odstotku od drobnoprodajne cene cigaret.

(3) Trošarina za cigarete se določi v odstotku od tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret, specifična trošarina pa v odstotku od skupne davčne obremenitve cigaret v razredu tehtane povprečne drobnoprodajne cene, ki vključuje trošarino in davek na dodano vrednost od teh cigaret in znaša 50 % od skupne davčne obremenitve cigaret v razredu tehtane povprečne drobnoprodajne cene.

(4) Tehtana povprečna drobnoprodajna cena se izračuna na podlagi podatkov o skupni količini in drobnoprodajni ceni cigaret, sproščenih v porabo v obdobju 12 mesecev, deljeno s skupno količino cigaret, sproščenih v porabo v tem obdobju.

(5) Znesek specifične trošarine in stopnjo proporcionalne trošarine za cigarete po tretjem in četrtem odstavku ter 1. točki sedmega odstavka tega člena določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na osnovi tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret, ki velja na dan 1. januarja za tekoče leto. Če se ugotovljena tehtana povprečna drobnoprodajna cena cigaret razlikuje od tiste, po kateri sta izračunana veljavni znesek specifične trošarine in veljavna stopnja proporcionalne trošarine, za manj kot 20 %, vladi ni treba prilagoditi zneska specifične in stopnje proporcionalne trošarine.

(6) Če se med letom spremeni drobnoprodajna cena cigaret, lahko vlada ne glede na prejšnji odstavek sproti ugotavlja tehtano povprečno drobnoprodajno ceno cigaret ter ustrezno spremeni znesek specifične trošarine in stopnjo proporcionalne trošarine.

(7) Trošarina se plačuje za:

1. cigarete: najmanj 60 % tehtane povprečne drobnoprodajne cene enega zavojčka cigaret, sproščenih v porabo, vendar najmanj 106 eurov za 1.000 kosov cigaret iz razreda tehtane povprečne drobnoprodajne cene cigaret;
2. cigare in cigarilose: 6 % od drobnoprodajne cene, vendar najmanj 40 eurov za 1.000 kosov;
3. drobno rezani tobak: 35 % od drobnoprodajne cene in 40 eurov za en kilogram, vendar najmanj 88 eurov za en kilogram;
4. drug tobak za kajenje: 40 eurov za en kilogram;
5. tobak za segrevanje: 88 eurov za en kilogram tobaka v polnilu;
6. elektronske cigarete: 0,18 eura za en mililiter tekočine, ki vsebuje nikotin, in 0,08 eura za en mililiter tekočine, ki ne vsebuje nikotina.

(8) Trošarino za izdelke iz drugega odstavka 81. člena tega zakona, ki se ne morejo uvrstiti v 85. člen tega zakona in so sproščeni v porabo po uveljavitvi tega zakona, določi vlada, in sicer najmanj v višini trošarine za drobno rezani tobak.

(9) Drobnoprodajna cena iz prvega odstavka tega člena je cena, ki jo določi proizvajalec oziroma imetnik trošarinskega skladišča oziroma pooblaščen ali začasno pooblaščen prejemnik oziroma uvoznik, v primeru izdelkov iz 85. člena tega zakona pa oseba, ki te izdelke sprosti v porabo. Drobnoprodajna cena vključuje trošarino in davek na dodano vrednost.

(10) Oseba iz prejšnjega odstavka prijavi drobnoprodajne cene davčnemu organu 15 dni pred sprostitvijo tobačnih izdelkov v porabo, razen za izdelke iz osmega odstavka tega člena, ki jih prijavi štiri mesece pred prvo sprostitvijo v porabo.

(11) Tobačni izdelki se smejo prodajati le po prijavljenih drobnoprodajnih cenah.

88. člen

(opredelitev energentov in električne energije)

(1) Trošarina se plačuje od energentov in električne energije, ki se uporabljajo kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje.

(2) Vrsta energentov in električne energije se določi glede na uvrstitev v tarifno oznako ali glede na značilnosti posameznega izdelka.

(3) Po tem zakonu se za energente štejejo:

1. izdelki iz tarifnih oznak od 1507 do 1518, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo;
2. izdelki iz tarifnih oznak 2701 in 2702;
3. izdelki iz tarifnih oznak od 2704 do 2715;
4. izdelki iz tarifnih oznak 2901 in 2902;
5. izdelki iz tarifne oznake 2905 11 00, ki niso sintetičnega izvora, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo;
6. izdelki iz tarifne oznake 3403;
7. izdelki iz tarifne oznake 3811;
8. izdelki iz tarifne oznake 3817;
9. izdelki iz tarifnih oznak 3824 99 86, 3824 99 92 (razen preparatov zoper rjo, ki vsebujejo amine kot aktivne sestavine, ter anorganskih sestavljenih topil in razredčil za lake in podobne proizvode), 3824 99 93, 3824 99 96 (razen preparatov zoper rjo, ki vsebujejo amine kot aktivne sestavine, ter anorganskih sestavljenih topil in razredčil za lake in podobne proizvode), 3826 00 10 in 3826 00 90, če so namenjeni za uporabo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo.

(4) Za energente po tem zakonu se šteje tudi:

1. vsak izdelek, ki je naprodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe pogonsko gorivo;
2. vsak izdelek, ki je aditiv oziroma ekstender za pogonska goriva;
3. vsak drug ogljikovodik, ki je naprodaj oziroma se uporablja oziroma je glede na namen uporabe gorivo za ogrevanje, razen šote in biomase.

(5) Za biomaso iz prejšnjega odstavka se štejejo biološko razgradljive frakcije izdelkov, odpadkov in ostankov iz kmetijstva (vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora), gozdarstva in povezanih panog, kot tudi biološko razgradljive frakcije industrijskih in komunalnih odpadkov.

(6) Za biogoriva po tem zakonu se štejejo:

1. bioetanol (etilni alkohol – C_2H_5OH) iz tarifne oznake 2207 10 00 – nedenaturiran, koncentracije 80 vol. % ali več, in iz tarifne oznake 2207 20 00 – denaturiran, kakršnekoli koncentracije;
2. biodizel (mono alkil (običajno metil) ester maščobnih kislin, imenovan tudi FAMA) iz tarifne oznake 3826 00 10;
3. etil terc – butil – eter, proizveden na osnovi bioetanola (imenovan tudi bio ETBE) iz tarifne oznake 2909 19 10;
4. bioplin (mešanica plinov: metana- CH_4 (več kot 45 vol. %), ogljikovega dioksida- CO_2 in v sledovih dušika – N_2 , vodika – H_2 in vodikovega sulfida – H_2S) iz tarifne oznake 2705 00 00;
5. biodimetiler (CH₃–O–CH₃) iz tarifne oznake 2909 19 90;
6. biometanol iz tarifne oznake 2905 11 00.

(7) Biogoriva iz prejšnjega odstavka se štejejo za pogonsko gorivo, ko glede fizikalno-kemijskih lastnosti izpolnjujejo pogoje iz veljavnih standardov in so primerna za direktno uporabo za pogon ali kot dodatek fosilnim gorivom.

(8) Za električno energijo po tem zakonu se šteje energija iz tarifne oznake 2716.

93. člen

(vračilo trošarine za industrijsko-komercialni namen)

(1) Za energente, ki se dokazljivo porabijo za pogon statičnih delovnih strojev, strojev v gradbeništvu, motornih tirnih vozil v železniškem prometu ter žičnic in strojev ter naprav na smučiščih (poraba za industrijsko-komercialni namen), imajo kupci – osebe, ki opravljajo dejavnost, pravico do vračila trošarine v višini 50 % povprečnega zneska trošarine, ki je predpisana za plinsko olje za pogonski namen v obdobju, za katerega se zahteva vračilo trošarine. Za stroje v gradbeništvu se štejejo stroji, ki se uporabljajo pri dejanskem opravljanju dejavnosti, ki se uvršča v področje »Gradbeništv«, v skladu s predpisom, ki ureja standardno klasifikacijo dejavnosti.

(2) Upravičenec iz prejšnjega odstavka je dolžan voditi evidence o nabavi in porabi goriva. Vračilo trošarine uveljavlja na podlagi zahtevka, ki ga vložijo pri davčnem organu, računov o nabavljenem

gorivu ter evidence o nabavi in porabi goriva, davčni organ pa lahko zahteva predložitve še drugih dokazil. Upravičenec, ki nima sedeža v Sloveniji, mora davčnemu organu predložiti tudi dokazilo o opravljanju dejavnosti in pogodbo oziroma drugo dokazilo o opravljanju gradbenih del na ozemlju Slovenije.

(3) Zahtevek za vračilo trošarine iz prejšnjega odstavka se vloži kot mesečni zahtevek do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, in sicer v pisni ali elektronski obliki. Upravičenec je dolžan hraniti listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena trošarina, do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona.

(4) Način vračila trošarine, vsebino zahtevka za vračilo in vsebino evidence, ki jo mora voditi upravičenec iz prvega odstavka tega člena, predpiše minister, pristojen za finance.

95. člen (vračilo trošarine za komercialni prevoz)

(1) Za plinsko olje, ki se dokazljivo porabi kot pogonsko gorivo za komercialni prevoz, imajo kupci – osebe, ki opravljajo registrirano dejavnost in imajo sedež v Uniji ali državah članicah Evropskega združenja za prosto trgovino (v nadaljnjem besedilu: EFTA), pravico do vračila dela plačane trošarine. Vračilo se določi v višini razlike med zneskom povprečne trošarine, ki jo za posamezen koledarski mesec ugotovi minister, pristojen za finance, in najnižjim dovoljenim zneskom, ki ga določa 7. člen Direktive 2003/96/ES.

(2) Za potrebe prejšnjega odstavka se šteje, da je plinsko olje porabljeno kot pogonsko gorivo za komercialni prevoz, če je porabljeno za:

- prevoz blaga za plačilo ali za lasten račun z lastnimi ali najetimi registriranimi motornimi vozili ali tovornjaki s prikolico, ki so namenjeni izključno cestnemu prevozu blaga in z največjo dovoljeno maso, ki ni manjša od 7,5 tone, ali
- prevoz potnikov – linijski ali izredni, z motornimi vozili kategorije M2 ali M3, kot jih določajo predpisi, ki urejajo področje ugotavljanja skladnosti vozil.

(3) Upravičenec vračilo plačane trošarine uveljavlja na podlagi zahtevka, ki ga vloži pri davčnem organu, in računov o nakupu plinskega olja, ki vključujejo registrsko oznako za zadevno vozilo, davčni organ pa lahko zahteva predložitve še drugih dokazil. Upravičenec iz druge države članice Unije ali države članice EFTA, ki zahteva vračilo trošarine, davčnemu organu predloži tudi dokazilo o opravljanju dejavnosti in dokazilo o registraciji vozila. Upravičenec vodi evidence o nakupu in porabi plinskega olja ter o vrsti in številu vozil, s katerimi razpolaga.

(4) Zahtevek za vračilo trošarine iz prvega odstavka tega člena in dokazila iz tretjega odstavka tega člena se pri davčnem organu vložijo kot mesečni zahtevek do zadnjega dne tekočega meseca za pretekli mesec, kot zahtevek za koledarsko trimesečje (januar – marec, april – junij, julij – september, oktober – december) v 60 dneh po preteku koledarskega trimesečja ali kot letni zahtevek do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Upravičenec do vračila izbere mesečni, trimesečni ali letni način uveljavljanja vračila v okviru posameznega koledarskega leta. Mesečni, trimesečni in letni način uveljavljanja vračila trošarine v posameznem koledarskem letu se izključujejo. Zahtevek za vračilo trošarine se vloži v papirni ali elektronski obliki. Listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena trošarina, je dolžan hraniti do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona.

(5) Način vračila trošarine, vsebino zahtevka za vračilo in potrebna dokazila ter evidence, ki jih mora voditi upravičenec iz prvega odstavka tega člena, predpiše minister, pristojen za finance.

96. člen (oprostitvev trošarine za energetska intenzivna podjetja)

(1) Plačilo trošarine se oprosti oziroma se trošarina lahko vrne za energente, za katere je plačan minimalni znesek obdavčitve iz priloge I, preglednice C, Direktive 2003/96/ES, ki se v okviru opravljanja dejavnosti dokazljivo porabijo za proizvodnjo toplote za proizvodnjo izdelkov in je podjetje

energetsko intenzivno ter se dejavnost proizvodnje izdelkov uvršča v področje »Predelovalne dejavnosti«, v skladu s predpisom, ki ureja standardno klasifikacijo dejavnosti.

(2) Podjetje je energetsko intenzivno, če letni strošek nabave energentov in električne energije, nabavljen ali proizveden v okviru dejavnosti, znaša najmanj 3 % letne proizvodne vrednosti. Strošek nabave energentov in električne energije vključuje vse davke, razen odbitnega davka na dodano vrednost. Proizvodna vrednost pomeni prihodke, vključno s subvencijami, povezanimi s ceno izdelka, povečano ali zmanjšano za spremembo zalog končnih in nedokončanih izdelkov ter blaga in storitev, nabavljenih za nadaljnjo prodajo, zmanjšano za nabave blaga ali storitev za nadaljnjo prodajo.

(3) Oprostitev iz prvega odstavka tega člena se lahko uveljavi s pridobitvijo dovoljenja za oproščenega uporabnika v skladu s 47. členom tega zakona. Za pridobitev dovoljenja za oproščenega uporabnika mora oseba, poleg pogojev iz tretjega odstavka 48. člena tega zakona, razen uporabe trošarinskih izdelkov za namene iz 72. ali 97. člena tega zakona, izpolniti pogoj, da je v preteklem koledarskem letu bila energetsko intenzivno podjetje. Vračilo plačane trošarine se lahko uveljavi na podlagi letnega zahtevka za vračilo trošarine.

(4) Upravičenec na podlagi evidenc o vrsti in porabi energenta za koledarsko leto predloži letni obračun ali zahtevek za vračilo trošarine, iz katerega je razvidna porabljena količina energenta in znesek plačila trošarine in okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, v skladu s predpisom, ki ureja okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida ter podatke iz letnega poročila, ki dokazujejo, da je upravičenec za koledarsko leto energetsko intenziven. Oprostitev ali vračilo trošarine se prizna za dejansko porabljene količine energenta, ob pogoju, da znesek plačane trošarine ali okoljske dajatve presega minimalni znesek obdavčitve. Če upravičenec do vračila trošarine oziroma oproščeni uporabnik ne izpolni pogoja minimalnega zneska obdavčitve, je upravičen do vračila trošarine v višini, ki presega minimalni znesek obdavčitve, oziroma nastane obveznost za obračun trošarine, v višini minimalnega zneska obdavčitve, če je energente prejemal kot oproščeni uporabnik.

(5) Obračun ali zahtevek za vračilo trošarine se vloži pri davčnem organu do 30. junija za preteklo koledarsko leto, v papirni ali elektronski obliki. Upravičenec je dolžan hraniti listine, na podlagi katerih mu je bila vrnjena oziroma oproščena trošarina, do roka, ki ga določa 62. člen tega zakona. Oproščeni uporabnik mora plačati obračunano trošarino najpozneje 30. dan po izteku roka za predložitev obračuna trošarine.

(6) Oprostitev oziroma vračilo trošarine iz tega člena se šteje za državno pomoč in se dodeli, če so izpolnjeni pogoji iz 44. člena Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1). Davčni organ višino državne pomoči sporoči ministrstvu, pristojnemu za finance, vsako leto najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo koledarsko leto.

(7) Podrobnejše pogoje in postopke za uveljavitev oprostitve oziroma vračilo trošarine iz tega člena predpiše minister, pristojen za finance.

101. člen (posebnosti nadzora)

(1) Poseben nadzor proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja na ozemlju Slovenije velja za:

1. izdelke iz tarifnih oznak 2710 19 91, 2710 19 99, 2710 20 90 in 3826 00 90, za obsežna tržna gibanja in
2. izdelke iz tarifnih oznak 2401 10 in 2401 20.

(2) Gibanje izdelkov iz prejšnjega odstavka spremlja komercialni dokument.

(3) Oseba ki proizvaja, predeljuje, skladišči ali prevaža izdelke, vsako proizvodnjo, predelavo, skladiščenje in gibanje izdelkov iz prvega odstavka tega člena:

1. prijavi davčnemu organu najmanj tri delovne dni pred njenim začetkom;

2. zagotovi, da gibanje izdelkov spremlja komercialni dokument in
3. vodi evidenco proizvodnje, predelave, skladiščenja in gibanja izdelkov iz prejšnjega odstavka.

(4) Podrobnejši način in obliko prijave ter vsebino in vodenje evidenc iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za finance.

102. člen (nadzor)

(1) Izvajanje določb tega zakona in predpisov, sprejetih na njegovi podlagi, nadzoruje davčni organ v skladu s tem zakonom, zakonom, ki ureja davčni postopek, in zakonom, ki ureja finančno upravo, pri uvozu pa tudi v skladu s carinsko zakonodajo, kot da bi bila trošarina uvozna dajatev.

- (2) Nadzor po tem zakonu praviloma obsega nadzor nad:
- proizvodnjo trošarinskih izdelkov;
 - prijavami trošarinskih zavezancev in najavami posameznih gibanj trošarinskih izdelkov;
 - obračunavanjem in plačevanjem trošarine;
 - izpolnjevanjem pogojev za pridobitev dovoljenj iz tega zakona;
 - poslovanjem imetnikov dovoljenj;
 - označevanjem trošarinskih izdelkov;
 - namensko porabo trošarinskih izdelkov;
 - gibanjem, odpremo in prejemom trošarinskih izdelkov;
 - vodenjem predpisanih evidenc;
 - popisi trošarinskih izdelkov na zalogi;
 - uničevanjem trošarinskih izdelkov;
 - upravičenostjo do vračila trošarine, odpusta plačila trošarine in oprostitvijo plačila trošarine;
 - ostale nadzore z namenom, da se zagotovi pravilno izvajanje določb tega zakona.

(3) Zaradi zagotovitve spoštovanja izvajanja določb tega zakona lahko davčni organ kot ukrep nadzora določi predvsem:

1. obveznost obveščanja o prejemu ali odpremi trošarinskih izdelkov, času in načinu prevoza ter kraju in času dobave trošarinskih izdelkov;
2. fizično prisotnost v času, ko je trošarinsko skladišče odprto oziroma ko se trošarinski izdelki, ki so bili nabavljeni brez plačila trošarine, prenašajo v proizvodnjo;
3. druge ukrepe, ki zagotavljajo nadzor nad gibanjem, prejemanjem, proizvodnjo, skladiščenjem in odpošiljanjem trošarinskih izdelkov;
4. namestitve dodatnih merilnih naprav, plombiranje meril oziroma drugih mest, iz katerih bi se lahko trošarinski izdelki nenadzorovano iznašali.

(4) Ukrepi nadzora iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo za nadzor nad izdelki iz prvega odstavka 85. člena in prvega odstavka 101. člena tega zakona.

104. člen (hujši trošarinski prekrški)

- (1) Z globo od 4.000 do 75.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:
1. sprosti trošarinske izdelke v porabo in zanje ne obračuna trošarine (prvi odstavek 6. člena v povezavi z drugim in petim odstavkom 6. člena ter prvim in drugim odstavkom 9. člena) ali trošarine ne obračuna takrat, ko nastane obveznost za obračun trošarine (prvi in četrti odstavek 6. člena, 8. člen, 13. člen, četrti in šesti odstavek 90. člena, tretji odstavek 91. člena);
 2. trošarine ne obračuna od predpisanih osnov po stopnjah oziroma zneskih, ki veljajo na dan nastanka obveznosti za obračun trošarine (dvanajsti odstavek 6. člena, drugi odstavek 8. člena, tretji odstavek 73. člena, peti odstavek 79. člena);
 3. vnese, uvozi, proizvede, skladišči, prevažata, nabavi ali kako drugače pridobi oziroma ima v lasti ali posesti trošarinske izdelke, za katere niso bili izvedeni predpisani postopki za obračun trošarine ali preseže količine iz prvega, drugega in četrtega odstavka 7. člena, ter zanje ne obračuna in plača trošarine v Sloveniji oziroma vnese tobačne izdelke, ki niso opremljeni s tobačno znamko iz 87.

- člena tega zakona, v količinah, ki presegajo količine iz prvega in drugega odstavka 7. člena tega zakona (deseti odstavek 8. člena, drugi odstavek 9. člena v povezavi s 63. členom);
4. ne predloži oziroma ne predloži v predpisanem roku obračuna trošarine ali v obračunu ne izkaže pravih in popolnih podatkov (deveti in enajsti odstavek 8. člena, 10. člen, 11. člen, 13. člen, četrti odstavek 73. člena, šesti odstavek 79. člena);
 5. ne plača trošarine oziroma je ne plača v predpisanem roku (deveti in enajsti odstavek 8. člena, prvi odstavek 12. člena, 13. člen, šesti odstavek 79. člena);
 6. kot imetnik dovoljenja ne izpolnjuje obveznosti, določenih v tem zakonu (tretji odstavek 16. člena, prvi odstavek 45. člena, prvi odstavek 49. člena, prvi odstavek 52. člena, prvi odstavek 56. člena, tretji odstavek 74. člena), ali ne odpravi nepravilnosti v določenem roku (drugi odstavek 45. člena, drugi odstavek 49. člena, drugi odstavek 52. člena, drugi odstavek 56. člena);
 - 6.a kot certificirani ali začasno certificirani prejemnik oziroma certificirani ali začasno certificirani pošiljatelj ne izpolnjuje obveznosti, določenih v tem zakonu (29. člen, četrti odstavek 56.a člena, četrti odstavek 56.b člena, prvi in tretji odstavek 56.c člena), ali ne odpravi nepravilnosti v določenem roku (peti odstavek 56.a člena, peti odstavek 56.b člena);
 7. zahteva odpust plačila trošarine na podlagi neresničnih podatkov (18. člen);
 8. zahteva vračilo trošarine na podlagi neresničnih podatkov (19. člen, 20. člen, 93. člen, 95. člen, 96. člen, 97. člen);
 9. kot začasno pooblaščen prejemnik ne izpolni obveznosti po tem zakonu (četrti odstavek 36. člena in drugi odstavek 53. člena);
 10. ne izda računa ali drugega dokumenta oziroma sprostivne v porabo ne evidentira v svoje poslovne knjige oziroma v evidenco zalog (60. člen);
 11. v svojem knjigovodstvu ne zagotovi predpisanih podatkov oziroma ne vodi predpisanih evidenc ali v evidenci ne zagotovi pravih in resničnih podatkov (tretji odstavek 49. člena, 61. člen, 1. točka tretjega odstavka 74. člena, deseti odstavek 79. člena, tretji odstavek 87. člena, drugi odstavek 93. člena, tretji odstavek 95. člena, tretji odstavek 101. člena);
 12. ne hrani dokumentacije oziroma je ne hrani do poteka predpisanih rokov (62. člen, tretji odstavek 87. člena, tretji odstavek 93. člena, četrti odstavek 95. člena, peti odstavek 96. člena);
 13. davčnemu organu ne prijavi začetka, spremembe ali prenehanja opravljanja dejavnosti s trošarinskimi izdelki (63. člen, prvi odstavek 64. člena v povezavi z drugim odstavkom 64. člena, četrti odstavek 76. člena, četrti odstavek 78. člena, sedmi odstavek 79. člena);
 14. odpremi ali omogoči, da se etilni alkohol odpremi iz trošarinskega skladišča ali vnese iz druge države članice ali uvozi brez plačila trošarine za uporabo v proizvodnji neprehrambnih izdelkov, ne da bi bil denaturiran v skladu s tem zakonom (peti odstavek 72. člena v povezavi s šestim odstavkom 72. člena);
 15. prodaja trošarinske izdelke, ki so priznani kot lastna raba (prvi odstavek 76. člena, prvi odstavek 78. člena);
 16. sprostijo v porabo oziroma prodaja cigarete v zavoječkih, ki vsebujejo manj kot 20 cigaret v posameznem zavojčku (četrti odstavek 82. člena);
 17. ne prijavi drobnoprodajne cene davčnemu organu v predpisanem roku (deseti odstavek 86. člena), prodaja tobačne izdelke po drobnoprodajnih cenah, ki niso enake prijavljenim (enajsti odstavek 86. člena), ali ne zagotovi, da je tobačna znamka nalepljena v skladu s četrtim odstavkom 87. člena;
 18. sprostijo v porabo ali proda tobačne izdelke, ki niso označeni s tobačno znamko (prvi odstavek 87. člena);
 19. porablja energent ali kateri koli drug izdelek kot pogonsko gorivo oziroma porablja energent kot gorivo za ogrevanje in zanj ni bila obračunana ter plačana trošarina (prvi in četrti odstavek 88. člena, četrti odstavek 92. člena);
 - 19.a proda gorivo za kmetijstvo osebi, ki ne predloži enolične identifikacijske oznake in osebnega dokumenta (sedmi odstavek 94. člena);
 - 19.b ne zagotovi dostopa do informacijskega sistema davčnega organa ali ne predloži oziroma ne predloži v predpisanem roku poročila o količini prodanega goriva za kmetijstvo v preteklem koledarskem letu (osmi odstavek 94. člena);
 20. ne označi plinskega olja ali kerozina s predpisanim sredstvom za označevanje ali postopka označevanja energentov ne opravi v trošarinskem skladišču, ki ima dovoljenje za označevanje, oziroma skladiščenja ne organizira na predpisan način (prvi in tretji odstavek 98. člena);
 21. označeni energent, ki se uporablja kot gorivo za ogrevanje, ali kot gorivo za pogon kmetijske, gozdarske mehanizacije in vozil, prirejenih za prevoz čebeljih panjev, uporabi za drug namen oziroma ga toči za pogon motornih vozil ter plovil ali drugih motorjev oziroma ga toči v rezervoar motornih vozil, plovil ali drugih motorjev oziroma odstrani iz energenta sredstvo za označevanje ali

- zmanjša njegovo koncentracijo ali energentu dodaja substance, ki onemogočajo ugotavljanje označenosti (prvi do peti odstavek 99. člena);
22. ne zagotovi, da se energenti dajejo v promet v skladu s 100. členom tega zakona;
 23. ne zagotovi, da gibanje izdelkov, za katere velja poseben nadzor, spremlja komercialni dokument (drugi odstavek 101. člena);
 24. ne prijavi proizvodnje, predelave, skladiščenja ali gibanja izdelkov, za katere velja posebni nadzor, ali v prijavi navede nepopolne ali neresnične podatke (tretji odstavek 101. člena);
 25. ne omogoča izvajanja ukrepov nadzora (tretji in četrti odstavek 102. člena).

(2) Z globo od 10.000 do 125.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje pravna oseba, ki je po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, srednja ali velika gospodarska družba.

(3) Z globo od 3.000 do 50.000 eurov se kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, se odgovorna oseba pravne osebe za prekrške iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 1.200 do 10.000 eurov. Z globo v višini od 800 do 10.000 eurov se za prekrške iz prvega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(5) Z globo od 400 do 5.000 eurov se kaznuje posameznik, če stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

107. člen **(zastaranje prekrškov, katerih narava je posebno huda)**

Postopek o prekrških iz tega zakona, katerih narava je, zaradi okoliščin iz 105. člena tega zakona posebno huda, se ne more več začeti, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen.

108. člen **(odvzem predmetov)**

(1) Predmeti prekrškov iz 3. in 18. točke prvega odstavka 104. člena tega zakona se odvzamejo.

(2) Predmeti prekrškov iz prejšnjega odstavka se odvzamejo tudi, če niso last storilca prekrška.